

KIRKKO & KOTI

**Ota talteen
jouluun
tapahtumaliite!**

**Joulun ihme –
ihmeistä suurin**
➤ 8–9

**Tuula Huuskonen
taiteilee enkelikortteja**
➤ 7

kirkkojakoti.fi

Piispan joulutervehdys

➤ 2

Maria synnytti Pelastajan – synnyttä sinä kiitoksesi

Joulun kuvastoon, niin mielen kuviin kuin postin tuomiin tervehdyksiin, kuuluu idyllinen rauha. Maria ja Joosef, aasi ja paimenet, sinä ja minä katsomme seimessä lepäävää Kristus-lastaa. Rauhaa ja lepoa sielu kaipaa kiireen ja kuluttamisen keskellä.

Mutta joulun kertomukseen kuuluu myös matkan tekemisen vaiva. Ennen Kristuksen syntymää keisarin veroreformi, oman aikansa sote-uudistus, saa Joosefin ja Marian matkustamaan Galilean ylängöltä 145 kilometrin matkan alas Betlehemiin, Jerusalemin naapurikylään. Jokainen voi aavistella matkan raskautta, erityisesti raskaana olevan Marian kannalta.

Kun Jumala syntyy ihmiseksi, hän joutuu myös pakolaiseksi.

Kristuksen syntymän jälkeen Joosef ja Maria pakenivat Herodeksen väkivaltaa Egyptiin, minne suorintakin tietä on yli 500 kilometriä. Kaikkivaltias joutuu piiloutumaan. Taivaan ja maan Luoja joutuu pakenemaan maasta. Maailman Valtias imee äitinsä rintaa. Kansojen Herra tarvitsee tavallisen työmiehen suojaa.

Pohjois-Afrikassa piispana toiminut Aurelius Augustinus (358–430) muistuttaa joulun saarnassaan kohti käyvästi, että Jumala syntyi maailmaan sinun vuoksesi: ”Sinun vuoksesi Jumala tuli ihmiseksi. Olisit joutunut kuolemaan, ellei hän olisi syntynyt elämään. Olisit mennyttä, ellei hän olisi tullut.”

Jeesuksen persoonassa Jumala syntyy ihmiseksi – ja joutuu pakolaiseksi. Eikö meidän, jotka kaipaamme joulun rauhaa, tulisi tarjota sitä myös toisille? Eikö meidän, jotka avaamme sydämemme Kristukselle, tulisi avata ovementa myös köyhille, kärsiville ja vainoa pakeneville?

Kirkkoisä Augustinus kehottaa jouluna iloon ja kiitokseen: ”Herran äiti kantoi häntä kohdussaan, kanna sinä vuorostaan häntä sydämessäsi. Maria synnytti Pelastajan, synnyttä sinä kiitoksesi.”

Siksi kutsun sinua adventin ja joulun jumalanpalveluksiin laulamaan joulun ihmeestä ja iloitsemaan Kristuksen syntymäjuhlasta. Pyhän Augustinuksen joulusaarnan sanoin:

Riemuitkaa, heikot ja sairaat, on Pelastajan syntymäjuhla!
Riemuitkaa, vangit, on Lunastajan syntymäjuhla!
Riemuitkaa, orjat, on Valtiaan syntymäjuhla!
Riemuitkaa, vapaat, on Vapahtajan syntymäjuhla!
Riemuitkaa, kaikki kristityt, on Kristuksen syntymäjuhla!

Jari Jalonen
 Kuopion hiippakunnan piispa

KUUKAUDEN VALINNAT

6 %

Yhtyneet Raamattuseurat jakoivat viime vuonna maailmanlaajuisesti ennätysmäärän painettuja Raamattuja historiansa aikana, lähes 34 miljoonaa kappaletta. Määrä kasvoi 6 % vuodesta 2013.

3,6 milj.

Suomalaiset lahjoittivat Yhteisvastuukeräykselle tänä vuonna 3 604 838,87 euroa. Keräystilitys luovutettiin marraskuussa keräyksen suojelijalle, tasavallan presidentti **Sauli Niinistölle**.

40 000

Kirkkohallituksen täysistunto on myöntänyt päihde- ja kriminaalityöhön kannetusta kolehdistä avustuksia yhteensä 40 000 euroa. Suurimman avustuksen sai Nuorten Keskus 9 000 euroa.

”Kirkolliskokous hyväksyi lisävihkot suomen- ja ruotsinkieliseen virsikirjaan. Lisämateriaaliin hyväksyttiin 79 suomenkielistä ja 147 ruotsinkielistä virttä.

Lisävihkovirsissä on painotettu kiitollisuutta ja iloa Jumalan luomista lahjoista sekä ihmisen vastuusta Jumalan luomassa maailmassa.

Mukana ovat muun muassa sävelmät *Maan korvessa kulkevi lapsosen tie* sekä *Nousta sain aamuun* (Morning has broken).

Puijon seurakunnan kirkkoherra **Jaana Marjanen** ja kuopiolainen professori **Erkki Tuppurainen** olivat mukana työryhmässä, joka valmisti virsikirjan lisävihkoa.

”Kansanedustaja **Jani Toivola** pitää neljä radiohartautta Yle Radio 1:ssä loppuvuoden ja alkutalven aikana. Toivola on kutsuttu puhujaksi hartaussarjaan, jonka aiheena on ruumiin teologia. Hartaudet kuullaan keski- viikkoisin 2.12., 30.12. ja 3.2. kello 18.50.

Muita loppuvuoden radiohartauspuhujia ovat muun muassa emeritusarkkipiispa **John Vikström**, lastenpsykiatri **Jari Sinkkonen** ja kirjailija **Veli-Pekka Hänninen**.

”Yhteisvastuukeräyksen kohteet ovat vuoden 2016 alusta lähtien Uganda, Lähi-itä, Haiti, Myanmar ja Keski-Afrikan tasavalta. Vanhoista kohdemaista pois jäävät Mosambik ja Kambodža.

Kotimaisena keräyskohteena on Suomen Partiolaisten valtakunnallinen Nuorten syrjäytymisen ehkäisy partion avulla -hanke.

Tuomiokirkon juhlavuosi käynnistyy

Tuomiokirkon remontti päättyy ensimmäiseen adventtisunnuntaihin, jolloin kirkko otetaan uudelleen käyttöön.

Aamulla on käyttöönottomessu, joka on samalla tuomiokirkkoseurakunnan piispantarkastuksen päätös. Piispa **Jari Jolkkonen** toimittaa messun, jonka jälkeen on adventtimarkkinat ja illalla adventtivesper.

Tuomiokirkko on vihitty käytöön 1816 ja se on yksi Kuopion vanhimmista rakennuksista. Museovirasto on luokitellut Snellmanin puiston, Tuomiokirkon ja puukorttelin alueen valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Lisäksi tuomiokirkkorakennus on suojeltu kirkkolailla.

Juhlavuoden teema on Ajasta aikaan. Se viestii, että kirkko on mukana niin ihmisten ilossa kuin surussa – arjessa kuin juhlassakin. Teema tukee myös viestiä jatkuvuudesta ja tulevaisuudenuskosta.

Merja Tapio on suunnitellut juhlavuoden kunniaksi tunnuksen, joka kuvastaa 200-vuotiaista historiaa, mutta katsoo samalla eteenpäin

tuleviin vuosiin. Toisiinsa kietoutuvat ympyrät symboloivat seurakuntayhteyttä ja yhteistyötä. Sininen väri viestii luotettavuudesta, rauhasta ja voimasta.

Juhlavuoden kunniaksi on suunniteltu *Kivi kiveltä* -näytelmä, joka on Kuopion kaupunginteatterin ja Kuopion evlut. seurakuntien yhteisponnistus. Kertojahahmon opastuksella kuljetaan läpi vuosikymmenten ja kurkistetaan kirkon kiviseinien sisälle: millaista mahtoi olla meno jumalanpalveluksessa 1850-luvulla pestuumarkkinoiden aikaan tai miten onnistui lankkipöydien kesäläksyjen luku 1930-luvulla. Matkan varrella tutuiksi tulevat niin isännät, emännät, rengit ja piit kuin papit ja piispatkin. Näytelmän ohjaa **Johanna Sorjonen**, eri rooleissa sukkuloivat **Sari Happonen** ja **Seija Pitkänen** Kuopion kaupunginteatterista, kanttori **Anna Pöyhönen** tuomiokirkkoseurakunnasta sekä näyttelijä **Tarmo Valkonen**. Puvustuksesta vastaavat Savonia-ammattikorkeakoulun vaatetus-suunnittelijaopiskelijat.

Juhlavuoden päätapahtumat 2015 ja 2016

- ✦ Kirkon uudelleenkäyttöön-otto 1. adventin messu 29.11. klo 10. Messun jälkeen adventtimarkkinat ja klo 18 adventtivesper.
- ✦ Erämaaseikkailu, paastonajan musiikinäytelmä perheille 9.2. klo 18 ja 14.2. klo 17.
- ✦ Kuopion Museossa järjestetään kirkon historiaa ja esi- neistöä kuvaava näyttely 19.2.–24.4.
- ✦ Bach-viikko 13.–20.3., joka huipentuu Bachin Matteuspassioon Tuomiokirkossa palmusunnuntaina 20.3. klo 18 yhdessä kaupunginorkesterin kanssa.
- ✦ Kirkon vihkimispäivän juhla 7.4. klo 19. Kivi kiveltä -näytelmän ensi-ilta sekä Mikko Sidoroffin Herralle minä helisen -kuoroteoksen kan- taesitys.

- Muut juhlanäytelmän näytökset: 9.4 klo 14, 11.4. klo 13 tilausnäytös Kuopion lukiolaisille, 23.4. klo 19, 28.4. klo 19, 7.5. klo 14 ja 19.5. klo 12.
- ✦ Suvivirsitapahtuma kansan- juhla helluntaimessun yhteydessä 15.5. klo 10.
- ✦ Kesän iltamusiikkisarja tors- taisin klo 20 kesä-elokuussa.
- ✦ Kuopio Tanssii ja Soi – Jor- ma Uotisen tanssiteos Het- kien Vaellus 15.6. klo 22 Tuomiokirkossa.
- ✦ Kirkonmäki juhlii -opiskeli- jataapahtuma 26.8.
- ✦ Kirkkomusiikkiviikko 5.–13.11.

Aikatauluihin saattaa tulla vielä pieniä muutoksia. Lisäksi juhlavuoteen kuuluu lukuisia eri ikäryhmille suun- nattuja tapahtumia.

PÄÄKIRJOITUS

Julkiuskovainen

Mieleeni palautui noin 15 vuoden takai- nen ensimmäinen adventti. Asuin sil- loin Helsingissä ja työskentelin mark- kinointiviestinnän parissa. Sunnun- taina menin Johanneksen kirkkoon, koska halusin laulaa Hoosiannan ja kaipasin rohkaisua vaikeaan elämäntilanteeseen. Hoosianna tarkoittaa: auta, pelasta. Paikalle tuli myös YLE kuvauskalusteineen ja niinpä melkoinen joukko ihmisiä seurasi pääuutislä- hetyksestä Hoosianna -lauluani. Taisin olla kirkkovie- raista nuorempien joukossa ja ehkäpä siksi kuvaaja poimi minut lähikuvaan. Lähipäivinä sain kuulla hieman häm- mentynyttä palautetta työtovereilta ja asiakkailtani. ”Oletko uskovainen? Käytkö joka sunnuntai kirkossa?” Minusta tuli siis kertaheitolla ”julkiuskovainen”.

”**Hoosianna – auta!**

Tuomiokirkon seu- rakunnan luottamus- henkilö Matti Mänt- täri lähestyi Kirkko ja koti -lehteä mielen- kiintoisella kirjoituk- sellä. Hän pohti muun muassa näin: ”Mikä meitä

oikein vaivaa, kun emme tuo kristillisyyttämme esille kodeissamme, saatikka kodin ulkopuolella? Luterilai- silla on tietynlainen pidättyvyys ja vaatimattomuus oman uskonsa ilmaisemisessa aina ollut yleistä. Mitä me pelkäämme, mitä häpeämme? Kun asetamme näky- ville kodissamme tai työpaikallamme jonkun kristilli- sen symbolin, me tunnustamme uskoamme hiljaisesti, vaikka emme puhuisi siitä mitään”.

Juhlavuotensa aloittava Tuomiokirkko otetaan uudel- leen käyttöön ensimmäisenä adventtina. Juhlavuoden kunniaksi tutkitaan mahdollisuutta, että sunnuntain jumalanpalvelukset lähetettäisiin verkossa virtuaali- kirkon kautta.

Olisitko sinä valmis siihen, että kasvosi saattaisivat näkyä verkkolähetyksessä, kun istut kirkossa? Mikäli ajatus tuntuu vieraalta, ei kirkossakäyntiä kannata jät- tää missään tapauksessa väliin. Kirkkoon varataan täl- löin aina kuvausvapaa alue, jossa voi istua rauhassa kameroilta.

Kirkko on perinteisesti ollut se paikka, josta ihmi- set hakevat turvaa ja lohtua hädän hetkellä. Yhteiseen suruun oli mahdollisuus yhtyä verkon kautta, kun Parii- sin Notre Damen katedraalista lähetettiin 15.11. muisto- jumalanpalvelus perjantain 13.11. terrori-iskuissa kuol- leille.

MINNA SIIKANIVA
minna.siikaniva@evl.fi

HANNU KORHONEN/MERJA TAPIO

Ruusut ikkuna-aukossa

Pieni tyttö makaa puisella laverilla. Onnellisena, kun hänelle annettiin yläpeti. Laverin kohdalla on ikkuna-aukko. Siihen hän laittaa valkoisia ruusuja. Juhannusruusuja, jotka hän on kiireessä ja hädässä on taittanut kotipihansa pensaasta. Piti lähteä pakoon sotaa. Jo toisen kerran lapsi joutui pois rakkaasta kodistaan, vain ruusut kädessään.

Juna, jonka härkävaunussa pieni tyttö on, puskuttaa kohti tuntematonta. Vaunu on täynnä naisia, lapsia ja vanhuksia. Naiset voittavat, itkevät ja välillä laulavat virsiä. Määränpää on tuntematon. Matkaa tehdään kauan ja välillä vaunuja seisotetaan asemilla. Veturaita tarvitaan viemään sotilaita rintamalle. Koko ajan saa pelätä, että vihollinen pommittaa seisovia vaunuja.

Tytön isoveljet ovat sodassa ja isä jossakin toisaalla valmistelemassa perheen eläimiä pitkälle pakomatkalle.

Pieni tyttö, äitini, pakeni perheensä kanssa Karjalasta. Sinne oli jätettävä lähes kaikki. Paluuta ei ollut enää koskaan.

Matkan määränpäässä Pohjanmaalla hyvän tahtoiset suomalaiset tarjosivat ensiavun. Muutaman mutkan kautta äitini perhe muutti lopulta Savoan, hyvään maalaistaloon, joka tarjoi kodin ja työtä. Äitini kaksi veljeä kaatuivat sodassa, eikä äitini isä enää kestänyt poikiensa kohtaloa ja jo toista pakoa kodistaan. Hän menehtyi jatkosodan aikana, kaukana kodistaan, mutta kuitenkin turvassa perheen ja muiden hyvien ihmisten ympäröimänä tuossa maalaistalossa.

Suomen valtio asutti äitini jäljellä olevan perheen Savoan. Antoi pienen palan maata ja mahdollisuuden uuteen alkuun. Suomea on myös minun kiittäminen olemassaolostani. Savossa äiti tapasi isäni.

Muutamia vuosia sitten äitini halusi lähteä katsomaan tuota muuruveteläistä maalaistaloa, jossa heitä oli kohdeltu niin hyvin. Vaikka aikaa oli kulunut kauan, äitini osasi neuvoa tien perille. Talon pihassa seisoj nuori mies, jatkosodan aikana taloa pitäneiden ihmisten sukulainen. Talossa asui nyt hänen perheensä. He ottivat meidät, ventovieraat ihmiset, sydämellisesti vastaan ja pyysivät sisälle. Meille keitettiin kahvit, ja kupposen ääressä äitini muisteli elämänsä tuossa talossa lapsena. Hänen kertomuksensa oli meille kaikille kiehtovaa kuultavaa.

Kohta nuori isäntä haki vanhoja valokuva-albumeja. Kuvia katsoessamme koimme kaikki jotakin aivan erityistä ja yhdistävää. Albumeissa oli valokuvia äidistäni lapsena, hänen sisaruksistaan ja muista perheenjäsenistä siinä kyseisessä talossa, jossa olimme! Yhdessä albumissa oli kuvia myös ukkini hautajaisista. Talon omistajat olivat järjestäneet ukilleni, evakolle, arvokkaat hautajaiset, joihin valokuvaajakin oli kutsuttu. Ensimmäistä kertaa elämässäni näin ukkini hautajaiskuvat.

Tämä on tositarina ihmisten hyvyydestä, halusta auttaa ja sopeutua elämään rinnakkain. Näin meillä täällä Savossa on tehty.

EIJA TANNINEN-KOMULAINEN

Vuoropuhelua maahanmuutosta

Piispantarkastuksen yhteisövierailu yliopistolla syventyy ajankohtaiseen aiheeseen.

Kuopion piispantarkastukseen liittyen Itä-Suomen yliopistossa järjestetään avoin keskustelutilaisuus aiheesta ”Muukalaiset keskuudessamme: maahanmuutto ja pakolaishuonekysymykset”. Piispa **Jari Jolkosen** lisäksi keskustelua alustavat hyvinvointisosiologian professori **Juho Saari** ja sosiologian tutkija **Tiina Sotkasiira** Itä-Suomen yliopistosta sekä sisäministeriön kansliapäällikkö **Päivi Nerg**.

Ajankohtaista aiheenvalintaa voi pitää erittäin onnistuneena, ja korkeatasoisia alustajia kannattaa tulla kuulemaan kauempaakin.

Keitä ovat muukalaiset keskuudessamme?

Tilaisuutta ideoineen professori Saaren mukaan otsikko on laina sosiologi Georg Simmeliltä, johon Saari on viitannut myös viimeaikaisissa köyhyyttä ja huono-osaisuutta käsittelevissä tutkimuksissaan. Muukalaisiksi yhteiskunnan vaikiintuneet rakenteet nimeävät heidät, joihin tunnetaan sosiaalista etäisyyttä, vaikka he eläisivätkin keskuudessamme.

Perinteisesti tällä tavoin muukalaisiksi on koettu eri tavoin huono-osaisten, kuten asunnottomien tai päihdeongelmaisten. ”Nyt meillä on huono-osaisten rinnalle uusi ’turvapaikanhakijoiksi’ nimetty muukalaisten joukko”, Saari toteaa. Tosi-asiansa turvapaikanhakijat eivät kuitenkaan muodosta taustaltaan yhtenäistä

ryhmää. ”Joukossa on ainoastaan vuoden mittaisen koraanikoulun käyneitä ja toisaalta yliopisto-opintoja suorittaneita.”

Heikossa taloustilanteesta uhkana on vastakkainasettelu eri avuntarpeesta olevien kesken. Saari myöntää, että kysymys niukkuuden jakamisesta on haastava. ”On löydettävä eettisesti kestävä tapa kotouttaa turvapaikanhakijat ja kohdentaa resurssit.”

Muukalaisista meikäläisiksi

”Muukalainen ei välttämättä ole muukalainen ikuisesti”, maahanmuuttajien kotoutukseen perehtynyt Sotkasiira korostaa. ”Jos hän jää aloilleen ja asettautuu osaksi yhteisöämme, hänet voidaan tunnistaa ja hyväksyä myös meikäläiseksi.”

Näkyvä esimerkki kotoutumisen onnistumisesta on ollut 90-luvulla Suomeen tulneiden pakolaisten internetissä käynnistämä #ennenolinpakolainen-kampanja, jossa he kertovat elämäntarinaansa ja nykyistä rooliaan suomalaisessa yhteiskunnassa.

”Eilisen pakolaiset ovat tämän päivän naapureita, työkavereita, lapsen opettajia, kaupan kassoja tai ystäviä”, Sotkasiira summaa.

”Hyvä kotoutuminen edellyttää kuitenkin muutosta sekä maahanmuuttajilta että heiltä, jotka ovat syntyneet Suomessa.”

Myös piispa Jolkonen peräänkuuluttaa lähimmäisen vastuuta. ”Olimme pa mitä mieltä tahansa politiikasta, niin meidän täytyy kohdella jokaista turvapaikanhakijaa inhimillisesti ja arvokkaasti.”

Sotkasiira on mukana Suomen Akatemian rahoittamassa ”Somalialaisena Suomessa ja Minnesotassa”-tutkimushankkeessa, joka vertailee kokemuksia somalien kotoutumisesta eri maissa. Lieksan suhteellisen laajan somaliyhteisön parissa työtään tehneelle tutkijalle ovat tulleet tutuiksi niin kantaväestön ennakkoluulot, kulttuurierot kuin kommunikaatiovaikeudetkin, mutta myös jaettu ihmisyyden.

”Ajaessani Lieksasta takaisin Joensuuhun, olen miettinyt, miten kertakaikkisen tavallisten ihmisten kanssa olen ollut siellä tekemisissä”, tutkija kuvaa. ”Kun sanon tavallisia, niin tarkoitan ihmisiä, jotka nauravat ja surevat ihan samojen asioiden johdosta kuin minäkin.”

Vuoropuhelu tarpeen jatkossakin

”Turvapaikanhakijoiden suuri määrä on yllättänyt meidät kaikki. On aivan ymmärrettävää, että tämä tilanne synnyttää kysymyksiä ja luo epävarmuutta”, piispa Jolkonen näkee.

”Suomalainen yhteiskunta on kuitenkin vahva. Olen varma, että selviämme tästä.”

Vuoropuhelu tutkimustiedon, valtion ja uskonnollisten yhteisöiden kesken on tarpeen jatkossakin.

OLLI VIITANIEMI

”Muukalaiset keskuudessamme: maahanmuutto ja pakolaishuonekysymykset”-keskustelutilaisuus Kuopion kampuksen Snellmania-rakennuksen SN201-salissa (Yliopistonranta 1) 26.11. klo 10.

HISTORIALLISTA

Tuomiokirkko kestää kovaa kulutusta

Adventtina Kuopion tuomiokirkko on jälleen viimeistä sijaa myöten täynnä.

Oli aika, jolloin Kuopion ainokainen kirkko oli täpötäynnä joka sunnuntai, vieläpä useaan kertaan.

Kuopion kaupunki- ja maaseurakunnat itsenäistyivät vuonna 1917, ja kirkkolain mukaan jokaisella seurakunnalla tuli olla oma kirkko. Kuopion kirkko jäi erioikeudella kahden seurakunnan yhteiseksi siihen saakka, kunnes omaisuus olisi jaettu. Kirkonkokoukset eivät kuitenkaan päässeet yksimielisyyteen, kenelle vanha kivikirkko jäisi, ja kenen oli rakennettava uusi kirkko ja minne. Niinpä kirkko oli ja pysyi yhteiskäytössä vuoteen 1983 saakka, jolloin rakennettiin Kallaveden kirkko.

Jo yhteisen seurakunnan aikana maalaisilla ja kaupunkilaisilla oli ollut erilliset jumalanpalvelukset. Käytäntö jatkui siten, että maaseurakunnan jumalanpalvelus alkoi kello 9.30 ja kaupunkiseurakunnan kello 12. Vielä 1920- ja 1930-luvuilla molemmissa messuissa kävi keskimäärin 1000–1500 henkeä. Kun yleensä vihkiäiset ja hautajaisetkin pidettiin sunnuntaina ja kello 17 oli vielä iltakirkko, kirkkoa tuskin ehdittiin välillä edes tuulettaa.

Kirkko oli Kuopion yhteisen seurakunnan rakentama. Sa-

Maaseurakunnan kirkkoherra Lennart Heljas asetettiin virkaan syksyllä 1937.

KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

12628

dassa vuodessa manttaalien arvot muuttuivat niin, että yhteisen omaisuuden jaon periaatteista oli vaikea päästä yksimielisyyteen. Senaatti oli jo 1901 päättänyt uuden kirkon rakentamisesta ja paikkaan oli varattu nykyisen sankarihautausmaan tienoilta. Alue oli vanhaa Hatsalan virkatalon maata, joten kaupungin oli vaikea myydä lahjoitusmaahan kaltaista maata eikä muutakaan kirkonpaikkaa keskustasta löytynyt.

Yhteiskirkon hankaluu-

det, tungos ja ahtaus, poistui-

vat omia aikojaan, kun kirkos-

sakäynti väheni. Kun lähiörakentaminen alkoi ja kaupunki laajeni myös maalaiskunnan kuntaliitoksessa vuonna 1969, uusia kirkkoja tarvittiin keskustan sijasta lähiöihin.

Radiojumalanpalveluksillakin oli vaikutuksensa kirkosakäyntiin. Kuopion radioasema aloitti vuonna 1937 ja heti aluksi radioitiin maaseurakunnan kirkkoherran **Lennart Heljaksen** virkaanasettajaiset. Ilmeni uusi ongelma: jumalanpalvelusajat pitäisi sopeuttaa radiojumalanpalvelusten aikatauluun.

Niinpä kaupunkiseurakunta vastusti radiointeja niin kauan kuin pystyi, jottei omaa jumalanpalvelusta tarvitsisi siirtää vieläkin myöhemmäksi.

KAIJA VUORIO

Hyvinvointisosiologian professori Juho Saari on yksi alustajista yliopiston keskustelutilaisuudessa.

MITÄ MIELESSÄ?

Sukkia lämpimin ajatuksin

Riistaveden seurakunnan neulepiirissä villasukat ja myssyt syntyvät suoraan sydäimestä. Lähimmäisten auttaminen on keskeinen neulepiiriä yhdistävä tekijä.

Oheistuotteena saa hyvän mielen ja sosiaalisen kanssakäymisen tuoma yhteisöllisyys toteutuu.

"Neulomme yhdessä kohteeksi sovitun teeman mukaisesti" toteaa aktiivineuloja **Eeva- Riitta Vilhunen**.

Tuorein tavoite täyttyi, kun korillinen villasukkia ja myssyjä luovutettiin Kuopion Yliopistollisen sairaalan syöpäosastolle.

Lahjoituksen ottivat kiitollisuudella vastaan osastonhoitaja **Minna Mykkänen** ja erikoislääkäri **Katja Marin**. Heidän mukaansa tällainen vierailu on aina lämpimästi tervetullut. Vastaavia lahjoituksia tulee

muutaman kerran vuodessa.

Seurakunnan tervehdyksen tilaisuuteen toi nuorisotoiminnan johtaja **Markku Holopainen**.

Riistaveden neulepiiri kokoontuu päiväkerhona kahden viikon välein. Mukana on ollut enimmillään parisenkymmentä neulomisen taitajaa.

Eeva-Riitta Vilhunen määrittelee oman roolinsa aktiiviseksi työrukkaseksi.

Aina käsitöitä tehnyt Vilhunen myöntää samaistuvansa neulojien hyvin tuntemaan "Junasukka" -tarinaan.

"Sodan keskellä vuonna 1940 evakkojunassa pieni vauva hytisi kylmästä äitinsä sylissä. Vastapäätä istunut vanha käsityönopeuttaja huomasi avuntarpeen ja alkoi purkaa omaa neulomaansa villatakkia. Hän neuloi langasta vauvalle sukat sinä aikana, kun pommituksen rikkomaa rataa korjattiin".

Eeva-Riitta Vilhunen on omaksunut kyseisen mallin ja neuloo junasukat parissa päivässä. Hänen mukaansa junasukat ovat lastensukkien suosikit, sillä ne pysyvät hyvin jalassa.

"Vuosien saatossa olemme tuottaneet villasukkien lämpöä lähialueen hoitokoteihin, esikoulusta kouluun lähteville ja seurakunnassa kastetuille vauvoille. Diakoniatyön kautta neuleita on lähtenyt myös kirkon ulkomaan kohteisiin ja kriisialueille", Vilhunen luettelee.

VILJO ERIKSSON

Osastonhoitaja Minna Mykkänen ja erikoislääkäri Katja Marin ottivat vastaan Markku Holopaisen ja Eeva-Riitta Vilhusen tuoman neulekorin.

"JOULUNAJAN
TUNNELMALLISIN
KONSERTTI"

SAMULI EDELMANN
HILJAISUUDEN VALO

TO 17.12. KLO 19.00 KUOPIO TUOMIOKIRKKO

Liput Lippupalvelusta 28€ (sis. palvelumaksut), ovelta 30€ (jos lippuja jäljellä)

www.facebook.com/samuliedelmann
www.warnermusiclive.fi

lippupalvelu

TENORISSIMO
Oi Jouluyö

Tenorit
Lasse Riutamaa ja Reijo Ikonen
Ulla-Stina Ikonen, harppu
Ulla Lampela, sello

La 28.11.2015 klo 18.00

Siilinjärven kirkko

Vapaa pääsy

Tervetuloa !

..Elämäsi hetkissä..

KuvaMaija, Kuopio, 044 25 66 745

Siilin kuva, Siilinjärvi, 045 85 73 999

Syvärin kuva, Nilsia, 045 13 84 236

**Kuopion kaupungin
itsenäisyyspäivän juhla**
KUOPIO 6.12.2015

KUOPION MUSIIKKIKESKUS

klo 12-13 Kahvitus yleisölle

klo 13.00 Juhla

Tilaisuudessa on viittomakielen tulkkaus.

Tulkkeina toimivat Humanistisen ammattikorkeakoulun neljännen vuoden tulkkipiskelijat.

**ITSENÄISYSPÄIVÄN JUMALANPALVELUKSET
JA MUUT TAPAHTUMAT KUOPIOSSA**

KUOPION TUOMIOKIRKKO

klo 10.00 Sanajumalanpalvelus

PYHÄN NIKOLAOKSEN KATEDRAALI

klo 9.30 Vedenpyhitys

klo 10.00 Liturgia

Palvelusten jälkeen Nikolaos-juhla seurakuntasalilla

SANKARIPUISTO

klo 12.00 Seppeleenlasku, Karjalan lennosto

SOTKU - KAUPUNGINTALO

klo 18.00 Soihtukulkue, Itä-Suomen Yliopiston Ylioppilaskunta

Jouluna rakkaus ilmestyi

Jouluna annamme toisillemme lahjoja, toivomme rauhaa ja iloa, olemme ystävällisiä, autamme lähimmäisiämme lähellä ja kaukaa.

Mitä sinun mielestäsi on pyyteetön rakkaus?

Miten osoitat rakkautta muille?

Liisa Karjalainen

"Olen saanut Jumalalta niin paljon. Palveluni on kiitosta Jumalalle. Haluan kertoa ihmisille, miten paljon Hän rakastaa, ja miten arvokas ihminen on Hänelle.

Olen vuosia palvellut erilaisissa rukoustehtävissä. Valmistaudun palvelutehtävääni hiljentymällä ja rukouksin. Pyydän Jumalaa varustamaan minut Hänen varustuksellaan, täyttämään minut rakkaudella ja niin, että Hän saa olla suuri, minä pieni, ja että Hänen tahtonsa tapahtuisi.

Rohkaisen muitakin, että kun Jumala kutsuu palvelemaan, Hän myös varustaa siihen. Voimme rohkeasti lähteä liikkeelle. 'Kun toista virvoittaa, itsekin kostuu.' Eli tulet myös itse siunatuksi, kun toista siunaat.

Jumala parantaa tänäänkin, myös rukousten kautta. Olen saanut parantua rukouksessa, ja tätä toivoo haluan viedä eteenpäin, sekä ilosanomaa Jeesuksen pelastustyöstä, Hänen äärettömästä rakkaudestaan. Sanoohan Jeesus: Minä annan tulevaisuuden ja toivon."

Arttu Vehniäinen

"Rakkaus on sitä, että tykkää toisesta ja haluaa olla toisen kanssa. Jos tykkää toisesta, voi halata tai pyytää häntä leikkimään. Äiti sanoo minulle, että olen rakas ja hän rakastaa minua. Kutitan pikkuveljeäni Perttua, ja hän tykkää siitä ja nauraa minulle. Se on mukavaa. Minun hyvä ystäväni on serkkuni Justus. Jos saisin valita hänelle mitä tahansa joululahjaksi, antaisin hänelle pleikkari nelo-sen. Tykkään pelata Justuksen kanssa."

Jenni Niskanen

"Pyyteetön rakkaus hyväksyy ihmisen omana itsenään, roolittomana. Se on rakastamista ilman, että tarvitsee 'ostaa' hyväksyntää. Ihmisten välillä se vaatii luottamusta ja rehellisyyttä. Oma hyvä olo kertoo paljon eli jos hälytyskellot soivat, niin silloin kaikki ei välttämättä ole kunnossa ja kannattaa tarkastella, toteutuuko pyyteetön rakkaus vai joutuuko 'uhraamaan' jotain vilpin tai kohtuuttomien vaatimusten edessä.

Auttaessa pienilläkin teoilla voi olla suuri merkitys. Päivittäin joudun keskittymään lasteni avun tarpeeseen, yritän tarjota heille hyvää hoitoa ja opettaa oman tekemiseni kautta välittämistä, empaattisuutta ja auttamista. Haluan auttaa myös tuntemattomia, joiden huomaan olevan hädässä.

Rakastan elein ja teoin. Kerron rakastavani perheeni päivittäin, halaan ja pussaan. Kysyn, mitä kuuluu niin perheenjäseniltä kuin tapaamilta ihmisiltä. Vaikka hetkeen ei olisikaan jostain tutusta kuulunut, niin pyrin kysymään välillä miten menee. Hymyilen ja nauran paljon, hassutelen. Kaikkien on mahdollista rakastaa osoittamalla välittämistä lämmön ja pienten eleiden avulla."

Jukka Helle

"Rakkaus-sana on vahva ja voimallinen. Siihen ladataan paljon. Se kertoo kaipuusta yhteyteen. Ihminen on luotu suhteeseen toisten kanssa. En tiedä, onko maailmassa mahdollista olla pyyteetöntä rakkautta. Uskon, että niin metsä vastaa, kuin sinne huudetaan. Ehkä rakkaus on meidän kesken sitä, että minä annan ja minä saan. Ystävien välistäkin rakkautta on, kiintymystä. Sitä, että haluaa toiselle hyvää. Aviopuolisolta kysytään, että tahdotko rakastaa. Se on sitoutumista, ei vain tunnetta.

Miksi minä teen hyvää toiselle? Pyyteetön rakkaus olisi sitä, että tekisin hyvää ilman tunnustusta tai julkisuutta. Teen jotain sinulle, enkä odota sinulta vastalahjaa. Uskon, että hyvän tekeminen tuottaa ihmiselle onnellisuutta.

Mukavaa ihmistä on helpompi auttaa, mutta siinä rakkaus punnitaan, kun kyseessä on hankala ihminen tai kun itse on tiukilla.

Rakkaus ei pulppua automaattisesti. Voin kuitenkin harjoittaa itseäni rakkauteen. Joudumme väistämättä kohtaamaan erilaisuutta. Kristus tuli hajottamaan muurit ihmisten väliltä, ja sitä sanomaa julistamme lähellä ja kaukaa. Jumala purki raja-aidat Kristuksessa. Miksi ihminen sitten saisi tehdä näitä rajoja? Jeesus kutsuu meitä ylittämään itsessämme olevia muureja ja yhä enemmän kohti rakkautta, joka ei kysy: mitä tästä hyödyn?"

kuvat: HANNA KARKKONEN

Tuula Huuskonen on inspiroitunut enkeleistä.

Heikki Niskanen taikoo näppärästi tuomaanristin.

Savolaiset joulumme koristajat

Tuomaanristi, onnenlintu ja enkeli edustavat ikiaikaista joulukoristeperinnettä.

Kun siilinjärveläinen vuolumestari **Heikki Niskanen** istahtaa Pikku-Pietarin torikujalla pölkylle ja alkaa veistää onnenlintuun, vilkaspuheisin ulkomaan elävä mykistyy: ollaan käsityöläisyyden perimmäisten kysymysten äärellä. Katsoja ei voikaan olla vaikuttumasta siitä vajaan puolen tunnin tuokiosta, jonka aikana tekijä taikoo – siltä se tuntuu – puupalikasta herkän, ohutsiipisen ja koristeellisen linnun. Kaikkea tätä lisää vielä tieto, että Heikki on täysin itseoppinut työssään, vanhempia taitajia ensin vain seurannut. Tosin harjoittelua se vaati vuosikymmeniä ennen kuin esineet olivat taiteilijan mielestä salonkikelpoisia.

Varpunen jouluaamuna

Heikki siis ikään kuin symbolisestikin jatkaa vanhaa suomalaista, kansamiesten vahvaa kädentaitoa vaativaa perinnettä, sillä lasilinnut ovat aina kuuluneet eurooppalaiseen kuusenkoristetraditioon ja sen tavan omak-suivat kotimaankin herrasperheet. Mutta siinä rinnalla vahvistui tyyli, jonka mukaan havupuu somistettiin karjalankäellä. Siitä Niskanen teki oman muunnelmansa, onnenlinnun, joka on myös Niskasen yrityksen nimi.

Työn tehtyään Heikiltä jää maahan kasa lastuja, joista Helsingin joulumarkkinoilla ei-

”**Enkeli on usein koristanut kiiltokuvana joulukuusta**

ralaiset turkisrouvat tappelevat. Lastut kun ovat kuulemma loistavia takansyöttäjiä. Ympyrä on ikään kuin näin sulkeutunut.

Arkihuolesi kaikki heitä

Apostoli Tuomas antoi nimensä tuomaanristille, tuolle lastutetulle pitsiselle pöytäkoristeelle, jonka esikuvina ovat olleet kirkkojen metalliset ristit, mutta myös kansanperinteesen pohjautuva ajatus rististä auringon symbolina. Sillä onhan se ollut tapana ottaa esille Tuomaan päivänä 21.12., vuoden pimeimpään aikaan. Silloin talojen miehet alkoivat valmistautua joulun viettoon, saatettiinpa ei-heränneillä seuduilla Tuomaan kunniaksi nauttia ensimmäiset hömpsyt Annan päivänä pantua oluttakin. Korppoossa oli tapana, että kirkkoherra antoi jouluaamun jumalanpalveluksen jälkeen alttarilta suuren ristin kylän nuorisolle, joka kulki sitten talosta taloon hartaita lauluja esittäen. Tuomaanristi sai alkunsa juuri Turun saaristosta, mutta 1930-luvulla levisi marttojen toimesta myös muualle Suomeen.

Kun katsoo Heikki Niskasen työskentelyä

asiakkaiden parissa, käy hyvin äkkiä selväksi, että mestarin menestys perustuu taidon lisäksi charmiin, joka saa voimansa savolaissuopuudesta. Sitä hän tehostaa harmonikansoitolla, tämä puolestaan auttaa pitämään yllä sorminäppäryyttä.

Heikki on niitä harvoja, jotka tämän tuomaanristin tekemisen hallitsee ja vuolutuotteidensa myynnillä itsensä elättää.

Enkeli taivaan

Enkeli kuuluu olennaisena osana joulun kuvastoon. Suomenruotsalaisille tärkeän Lucian historia liittyy enkelin hahmoon, sillä vuonna 1764 länsi-göötanmaalainen rovasti näki valkopukuaisen naisen, jolla oli siipi kummallakin olkapäällä. Useimmin kuitenkin enkeli on koristanut kiiltokuvana, muodossa tai toisessa, tärkeintä joulujuhlamme symbolia, joulukuusta.

Myös kuopiolaiselle **Tuula Huuskoselle** enkeli on tärkeä. Tuula on monipuolinen taiteilija, jonka päätuote ovat joulukortit. Niiden lisäksi hän tekee tauluja ja savesta figuureja. Lapsikuvat, jotka ovat Tuulalle läheisiä aiheita, saavat nekin enkelimäisiä piirteitä. Tuula on alkuperäiseltä koulutukseltaan lastenhoitaja ja lapsen maailma kulkee hänen mukanaan edelleen ammatinvaihdosta huolimatta.

Niin hyvä, lämmin, hellä

”Lapsen mielikuviutus kiehtoo, aikuisella kun se

tahtoo kuihtua koulun, työn ja muiden vastuiden alle.”

Yksi tärkeimmistä innoittajista Tuulalle onkin vuoden vanha tyttärentytär **Neea**, jota mummi saa hoitaa lähes joka päivä. Pikkuaisen olemus on siirtynyt usein kastetauluihin, joita Tuulalta paljon tilataan. Ne sisältävät kullekin perheelle merkityksellisiä aiheita, joita taiteilija höyryttää huumorilla, leikkimielisyydellä, sadulla ja ennen kaikkea naurulla. Unohtamatta niitä enkelinsiipiä, jotka kaunistavat milloin vauvakortteja, -tauluja tai joulutervehdyksiä.

Tuulalle enkeli ei kuitenkaan ole Raamattuun viittaava symboli, vaan ennen kaikkea viesti hyvyydestä, joka tarjoaa iloa ja joskus myös lohtua. Sen Tuula huomasi aikoinaan Enkelipuotia pitäessään, kun asiakkaiden kanssa syntyi hyvinkin intiimejä keskusteluja koskettavista elämäntarinoista. Mutta kaikista tärkein on kuitenkin hyvä mieli, sitä Tuula Huuskonen haluaa aina korostaa ja tuoda taiteilijantyössään esille.

TERHI LAITINEN

”**Apostoli Tuomas antoi nimensä tuomaanristille**

Kaikki olivat ihmeissä

Kristinuskon historiassa on tapahtunut paljon ihmeitä. Kaikki ovat pieniä ihmeitä sen rinnalla, että Jumala itse tuli ihmiseksi, meidän Vapahtajaksemme.

Tätä uskomme suurinta ihmettä ja pyhää juhlaa lähestymme, kun kirkkovuodessa lähdemme kulkemaan kohti joulua.

Ihme määritellään yleensä luonnonlait ylitäväksi tapahtumaksi, jolla ei ole loogista ja järjestyvää selitystä. On luonnonihmeitä, on tekniikan ihmeitä, on maailman seitsemän ihmettä ja ihmisen uudet keksinnötkin tuntuvat monesti suoranaistilalta ihmeiltä.

Tieteellisessä keskustelussa ihmeellä on kymmeniä erilaisia määritelmiä. Asiaa tutkineen **Ari Savuon** mukaan kaikissa määritelmässä korostuu jokin seuraavista neljästä pääpiirteestä: ihme merkityksellisenä, selittämättömänä tai luonnonlain rikkovana tapahtumana ja ihme yliluonnollisen Jumalan tekemänä tekona. Savuon mukaan yksittäisillä ihmisillä voi olla henkilökohtaisia syitä tai kokemuksia, joiden perusteella he ovat oikeutettuja uskomaan johonkin tiettyyn ihmeeseen.

Suurin ihme

Muinaisen Betlehemin sijainti tiedetään tarkasti: yhdeksän kilometriä Jerusalemissa etelään. Nykyään Betlehem on suuri palestiinalaiskaupunki, jonka sydämessä on maailman vanhin käytössä oleva kirkko, syntymäkirkko. Kirkon vanhimmat osat ovat peräisin 300-luvulta. Syntymäkirkon alttarin alla, perällä kellariluolan syvennyksessä on hopeinen tähti, jossa latinankielinen teksti: ”Tässä Jeesus Kristus syntyi Neitsyt Mariasta.” Kirkkoisä Origenes kirjoitti 200-luvun alussa: ”Betlehemissä pakanatkin osaavat neuvoa tien sille luolalle, jossa Jeesus syntyi.”

Uuden elämän syntymä on aina elämän ja Jumalan ihme. Jumalan iankaikkisen Pojan syntyminen historiaan ja tuleminen ihmiseksi, on suurin ja käsittämättömin ihme. Jumalan Poika astuu aikaan, antaa itsensä ihmiselämän ehtoihin ja alistuu tietyille tehtävälle ja kohtalolle. Kaikkivaltiaan Jumalan syntyminen pieneksi lapseksi on kristinuskon suurin mysteeri. Sen ydin on, että Jumalan Poika syntyy meidän vajavaisten ihmisten Vapahtajaksi. Joulun ihme on ihmisen ymmärryksen ylittävä ihme.

Iloinen ihme

Jossakin Jerusalemin ja Betlehemin välisillä niityillä tai Betlehemin laitamilla on paimenten keto. Siellä olivat yötyössään ne paimenet, joista Luukkaan evankeliumi kertoo. Pimeällä ja kylmällä laiturillaan paimenet näkivät paljon sellaista, mitä Betlehemin talin seimeen lapsensa kapaloineet vanhemmat eivät nähneet.

Taivas tuli tavallisille työläisille näkyväksi maan päälle, kun enkeli kirkkauden ympäröimänä kertoi heille joulun suurta sanomaa: ”Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja.”

Kun enkelit olivat menneet takaisin taivaaseen, kirkkaus katosi ja yö muuttui taas pimeäksi ja kylmäksi. On suuri ihme, että pai-

menet uskoivat enkelin ilmoitukseen eikä taivaallisten sotajoukkojen ylistys mennyt hukkaan. Paimenet lähtivät etsimään enkelin lupaamaa merkkiä. Ja Herran kirkkaus, jonka he olivat saaneet nähdä kedolla, oli kätöissä köyhässä tallissa. He löysivät sen. Paimenet näkivät omin silmin joulun ihmeen ja uskoivat Jeesus-lapseen. Tästä todellisesta Sanasta ja Vapahtajasta paimenet puhuivat niin, että kaikki kuulijat joutuivat iloisen ihmeen valtaan.

Hiljainen ihme

Martti Luther on sanonut, että mekin puhkaisimme ehtymättömään iloon, jos loppuun asti tajuaisimme sen Jumalan ylenpalttisen hyvyden, joka niin runsaana kohtaa meitä Jeesuksen syntymässä. Hän mainitsee kolme ihmettä: Sen, että Jumala on tässä lapsessa tullut ihmiseksi, äiti on neitsyt ja kolmantena, että Maria pystyi sydämessään uskomaan tämän salaisuuden täyttyvän hänessä.

Pieni Jeesus, seimeen kapaloitu ihmislapsi, oli Jumala. Ja Maria, joka oli synnyttänyt hänet, oli Jumalan äiti. Jo kauan ennen kuin kirkko jakaantui, kirkolliskokous päätti Efessossa vuonna 431, että Marialle kuuluu arvonimi ”Theotokos – Jumalan äiti.” Antaessaan Marialle tämän nimen kokous julisti samalla, että Jeesus Kristus on tosi Jumala.

Luther ei koskaan epäillyt Efeson kirkolliskokouksen oppia. Hän kirjoittaa: ”Käsitys, että Maria on Jumalan äiti, on vallinnut kirkossa alusta asti. Se ei ole mikään kirkolliskokouksen keksintö, vaan perustuu evankeliumiin ja pyhään Raamattuun. Luukkaan mukaan enkeli Gabriel ilmoitti neitsyelle, että hänestä syntyisi Korkeimman Poika. Elisabet taas sanoi: Kuinka minulle tapahtuu tämä, että minun Herrani äiti tulee minun tyköni? Enkelit ilmoittivat jouluyönä: Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja.”

Tämän kaiken, mitä oli tapahtunut, Maria katki sydämeensä ja tutkisteli sitä. Hänen ajatuksillaan oli selvä kohde, joulun koko ihme: Jumalan Pojan syntymä, enkelien sanat ja paimenten todistus. Sen vuoksi Maria ei vain hämmästellyt eikä hätäillyt, vaan iloitsi hiljaa sydämessään. Äidin ihme otti vastaan joulun ihmeen. Maria katki Sanan sydämeensä. Siihen sisältyi sekin, että miekka oli menevä hänen oman sydämen lävitse.

Uskon ihme

Lähi-idässä uskottiin yleisesti, että suurten hallitsijoiden syntymähetkellä syttyy uusi tähti. Matteuksen evankeliumissa mainittu Betlehemin tähti on harvoja kohtia Raamatussa, jonka todenperäisyyttä voidaan arvioida myös luonnontieteen perusteiden. Itämaan tietäjien näkemälle valoimiölle on löydetty tukea menneistä astronomisista ilmiöistä, mutta mitään täysin varmaa ei voida sanoa. Betlehemin tähti syntyi ehkä siitä, kun Jupiter ja Venus kohtasivat. Tai Betlehemin tähti syttyi, kun Jupiter ja Saturnus olivat kolme kertaa konjunktiossa. Jumala joka tapauksessa antoi ihmeen tapahtua. Tämän ihmeen, uuden poikkeuksellisen kirkkaan tähden, tietäjät näkivät. Kun he sen kutsumina ja opastamina lähtivät liikkeelle, heillä ei ilmeisesti ollut minkäänlaista käsitystä siitä, mihin he tulevat saapumaan tai mitä kohtaamaan.

Sattuvasti on sanottu, että usko on tähti,

ian

VAASAN SEURAKUNTAYHTYMÄN ARKISTO

Jumala antoi ihmeen tapahtua

joka johdattaa meitä.

Mutta uskoivatko tietäjät, että lapsi, jonka he lopulta löysivät tallista, oli kuningasten Kuningas ja herrain Herra? Vai uskoivatko he jo silloin, kun saivat Herodeksen luona kuulla Jumalan lupauksia tulevasta Messiaasta? Vai uskoivatko he vasta vuosien kuluttua, jos saivat tietää, että heidän kerran tapaamaan lapsi oli naulittu ristille ja noussut kuolleista? Sitä emme voi tietää. Evankeliumi kertoo meille vain sen, että Sana tuli lihaksi, Jumala syntyi ihmiseksi kaikkia varten.

Ihmeet eivät anna meille uskoa. Emme usko ihmeisiin vaan kolmiyhteiseen Jumalaan: Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen. Silloin seimi ja risti ovat lähellä toisiaan. Tähdistä ennustajat eivät voi auttaa, kun joudumme tahtomattamme elämän ja Jumalan ihmeiden eteen. Vaikeuksienkin kautta Jumala voi kutsua ja johdatella meitä Jeesuksen luo, aivan kuten hän teki tietäjien kohdalla. Jumala toimii ja synnyttää uskon. Siitä syystä joulun salaisuuteen sopii hiljaisuus.

Mitä ihmettä minä teen jouluna?

Oli jouluaattoilta vuosia sitten. Ankara kuume oli vienyt minut Meilahden sairaalaan ja joulupostini väärään osoitteeseen. Vain yksi lähetys löysi huolellisesti pakattuna perille. Hämmästyneenä ja yllättyneenä avasin sitä. Pakkauksesta paljastui miniatyyrimaalaus, jonka nimi oli Ujo enkeli. Pienen taulun takana joulutervehdyksenä luki: ”Tätä ovat monet himoinneet ostaa. En raskinut myydä, mutta sinulle raskin lahjoittaa tämän.”

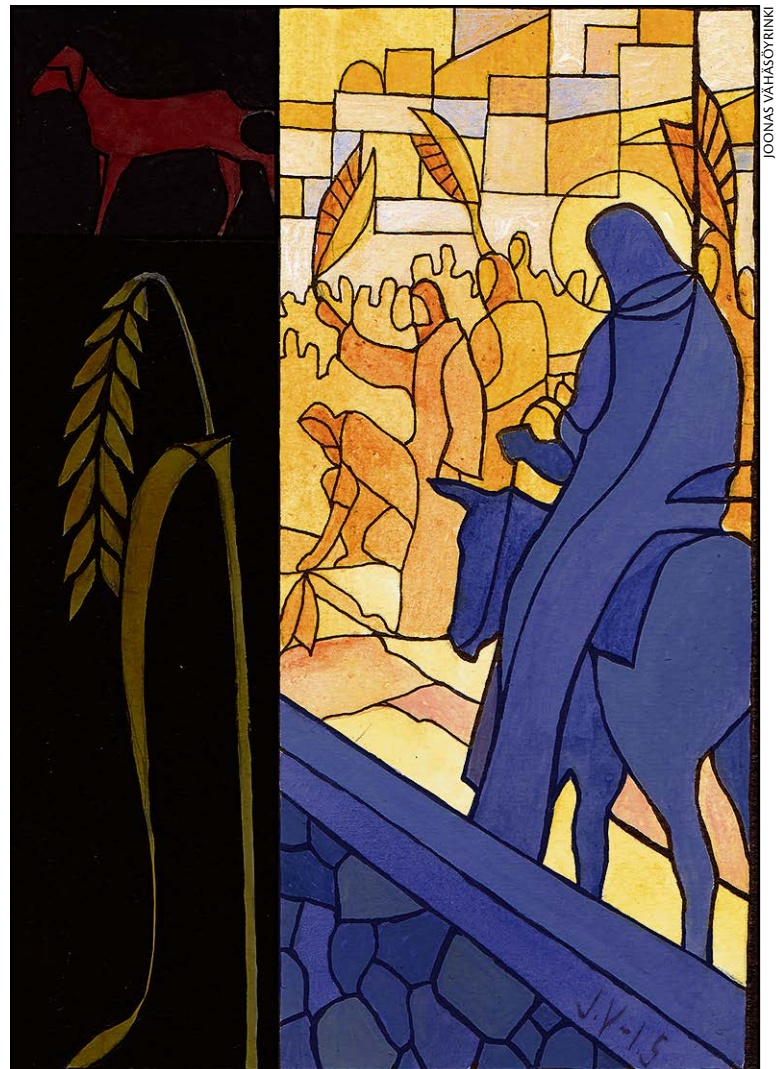
Siitä hetkestä lähtien olen tiennyt, että ujokin enkeli voi jouluyön pimeydessä kertoa Vapahtajan syntymästä niin, että varjojen maassa loistaa kirkkaus. Ja joulun lapsi syntyy sydämeni oljille, vaikka siellä ei olisi mitään muuta kuin murheen korsia.

Siitä hetkestä lähtien olen tiennyt, että me ihmiset voimme lähettää ujoja enkeleitä toistemme jouluyöhön ja olla niitä itse. Tänä jouluna erityisesti heille, joilla ei ole edes tallia päänsä päällä. Tai jotka vastaanotokeskuksen kapeista ikkunoista ihmettelevät suomalaista jouluhulinaa. Joulun suuren salaisuuden ei kuuluisi olla kenenkään ulkopuolella olevaa todellisuutta.

Ihmeellistä Vapahtajamme syntymäjuhlaa!

SATU VÄÄTÄINEN

Ihmeen sanoma loistaa Albert Edelfeltin maalauksessa Paimenten kumarus, joka koristaa Vaasan kirkon alttaria.

JOONAS VAHASÖYRINKI

1. Adventtisunnuntai

Matt. 21: 1–9

Kun he lähestyivät Jerusalemiä ja olivat tulossa Betfageen Öljymäelle, Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: ”Mennä tuolla näkyvään kylään. Siellä on aasintamma kiinni sidottuna ja varsa sen vierellä; löydätte ne heti. Ottakaa ne siitä ja tuokaa minulle. Jos joku sanoo teille jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä mutta palauttaa ne pian.”

Näin tapahtui, jotta kävisi toteen tämä profeetan sana:

”Sanokaa tytär Siionille:

Katso, kuninkaasi tulee! Hän tulee luoksesi lempeänä, ratsastaen aasilla, työjuhnan varsalla.”

SANALLISTA

Jeesus tulee – oletko valmis?

Tällaisia tekstejä näimme joskus muinoin enemmänkin lyhtypylväissä. Toisia ne ärsyttivät, toisia pelottivat, toisia vain huvittivat. Jeesuksen tulemisesta puhutaan myös kirkkovuoden vaihtuessa. Tuomiosunnuntain sanoma vaihtuu adventtiin, joulun odottamiseen. Tilanne ja aika vaihtuvat. Nyt odotetaan Jeesuksen syntymäjuhlaa, kun sitä ennen hän ratsastaa aasilla Jerusalemiin pääsiäisjuhille, kohti kuolemaa. Tämä muistuttaa meitä siitä, että Jumalamme ei ole aikaan eikä paikkaan sidottu. Joulun sanoma tulee ymmärretyksi pääsiäisen sanomassa: Hoosiannaa laulaen tervehdimme Jeesusta Vapahtajanamme, joka on tullut vapauttamaan meidät synnin ja kuoleman vallasta. Hän on tullut vapauttamaan meidät myös yhteyteen itsensä ja toistemme kanssa. Me tässä ajassa elävät jo tiedämme tämän, mitä Jeesuksen aikalaiset eivät vielä tieneet. Jeesus on läsnä ihmisen ja koko maailman kärsimyksessä, silloinkin, kun silmitön viha ja pimeys näyttävät saavan vallan. Tällaisen maailman keskellä elämme, ja silti Jeesuksesta puhuminen leimataan liian usein vanhanaikaiseksi ja aikansa eläneeksi. Eikö olisi aika puhua Hänestä entistä enemmän? Suorastaan huutaa Hänen nimeään avuksi, suojaksi ja avuksi koko maailmalle! Sillä on vain yksi tie, totuus ja elämä: Jeesus Kristus. Jeesus voi olla läsnä samanaikaisesti sekä menneisyydessämme että tulevaisuudessamme. Hän on tullut ja Hän on tuleva luoksemme, samalla kun Hän salatulla tavallaan on jo läsnä, lähellämme. Profeetan sana on jo tullut ja tulee todeksi: Iloitse tytär Siion! Katso, kuninkaasi tulee. (Sak.9:9) Jeesus tulee – olethan valmis vastaanottamaan hänen apunsa ja lahjansa? Hoosianna! Tule Herra Jeesus!

PAULA HAGMAN-PUUSTINEN
vs. kappalainen, Tuusniemen aluepappi
Järvi-Kuopion seurakunta

Urheilu ja ruoka yhdistää

Kuopion Kallaveden kirkon liikuntasalissa oli toissa lauantaina sähköinen tunnelma. Sählypelissä ottivat mittaa toisistaan joukko Leväsen hätämajoitusyksikön turvapaikanhakijoita ja seurakunnan sählyharrastajista koottu porukka.

”Ällistytävän nopeasti moni vierastamme oppi sählyn säännöt. Urheilun kieli näyttää olevan yhteinen”, pelaamassa ollut Puijon

seurakunnan pastori **Teemu Voutilainen** kertoi.

”Facebookin kautta löytyi yksityishenkilöitä, jotka lahjoittivat sisäpelikenttiä. Pienen lahjoituksen saimme myös Carlsonilta.”

Kallaveden seurakunta päätti kutsua Leväsellä majoilevia turvapaikanhakijoita tutustumaan kirkkoon ja seurakunnan työntekijöihin.

”Kirkkoherra **Matti Pentikäinen** toivoi, että huomioisimme jotenkin nämä tulijat. Leväsenhän kuuluu seurakunnan alueeseen”, tilaisuu-

den järjestelyissä mukana ollut Kallaveden seurakunnan kappalainen **Anni Tanninen** selvitti.

”Missään nimessä ei ole kyse käännästyttämisestä. Haluamme vain kertoa heille meidän uskonnostamme ja kirkon toiminnasta täällä sekä tulla tutuiksi puolin ja toisin.”

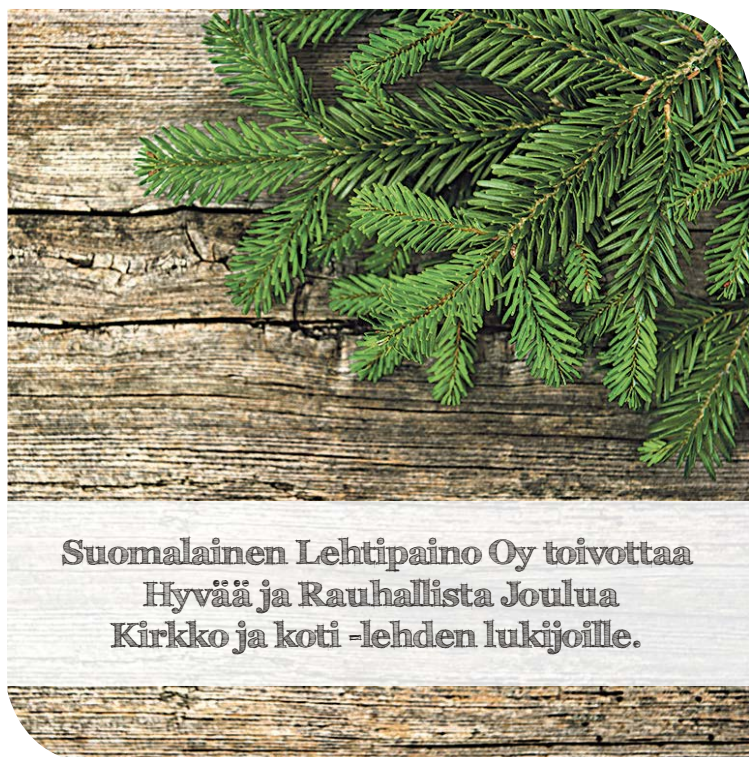
Tutustumisilta päättyi yhteiseen ateriaan. Ryhmä irakilaisia oli loihtinut keittiön puolella kana-riisi-aterian, joka kruunattiin suomalaisilla pullakahveilla.

HELI HARING

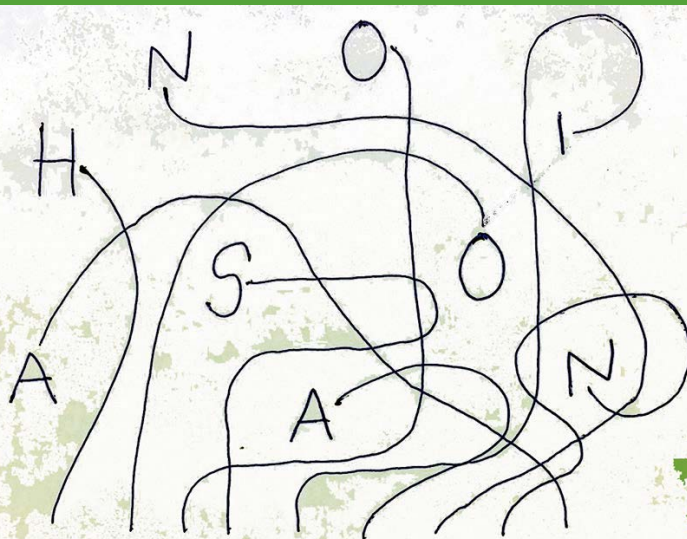
TIMO HARTIKAINEN

Sählypeli toimi ilman yhteistä kieltäkin.

Suomalainen Lehtipaino Oy toivottaa
Hyvää ja Rauhallista Joulua
Kirkko ja koti -lehden lukijoille.

PYHÄPUUHA

SIUNATTU OLKOON HÄN
JOKA TULEE HERRAN NIMESSÄ!

Olemme siirtyneet adventin aikaan. Odotamme nyt Jeesuksen syntymäjuhlaa, joulua.

Ensimmäisenä adventtina muistelemme sitä, kun Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin. Keskustele aikuisen kanssa miten tapahtuma eteni. Asettelemalla kuvan kirjaimet viivojen osoittamille paikoille saat selville, mitä kansa huusi Jeesukselle. Voitte tarkistaa yhdessä, mitä sana tarkoittaa.

Tehtävän laati: PAULA REMES

ADVENTTIKERÄYS Joulun tärkein lahja

Tänäkin jouluna liian moni lapsi jää vaille riittävää ravintoa ja mahdollisuutta elää lapsen huoletonta elämää.

**Anna lapselle hyvä ja turvallinen lapsuus.
Anna nyt joulun tärkein lahja!**

Lähetä sana LAHJOITUS numeroon 16499 ja lahjoita 20 €.

Lahjoita keräystilille: FI33 1572 3000 5005 04, viestiksi 'Adventtikeräys'.

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Luuk. 2:1-14

Pioplan joulu

www.piplia.fi

IKUINEN YSTÄVÄ -RIIPUS

Itsellesi tai ystävälle
oma hopeinen
suojeluskeli.
39 €

365 PÄIVÄÄ RAAMA- TUN KERTOMUKSIA

Lastenraamatussa
jännittävä kertomus
jokaiselle päivälle.
29 €

UUTUUS!

NIMIPAINATUS

Kultainen, lahjansaajan nimipainatus nahka-
kantiseen Raamattuun tai virsikirjaan.

BIBLE JOURNALING

Leveämarginaalisessa Uudessa testamentissa
on värityskuvia ja tyhjää skräppäilyä.
14,90 €

Tilaa ennakkoon!

Tutustu upeisiin kansiväreihin www.pipliakauppa.fi

PIPLiA. voimasanoja

Suomen Piipaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

Tilaa kätevästi kotiovellesi asti:

09 276 360

fennokauppa.fi

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAHJAT KOKO PERHEELLE

Katso kaikki Fennokaupan
tarjoukset verkossa!

voimassa 6.1.2016 saakka

FENNO MEDICAL OY

Terveystä ja hyvinvointia arkeen

Yksilöllistä
kotipalvelua ja
omaishoitoa!

Alina
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Tilaa ilmainen
kartoituskäynti!

Puh. 044 355 5451

LUOTETTAVAA KOTIHOITOPALVELUA VUODESTA 1993

Tilaa Toisenlaiset Lahjat verkosta toisenlainenlahja.fi
tai puhelimitse 020 787 1201.

Joulu
RADIO.FI

96,3 MHz

1. ADVENTISTA LOPPIAISEEN

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI&CO.OY**

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Tulliportinkatu 34, Kuopio
(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tapiokatu 5–9 Kuopio
(myös Siilinjärvi, Nilsia)
Tilisara p. 040 140 3262

*Kotimaa Oy ilmoitusmarkkinointi toivottaa
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2016.*

Heikkisen Kukkatarha

Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215
MA-PE 9-17, LA 9-16, SU suljettu • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kodin Kukkpalvelu

Kuninkaankatu 26, keskusta • p. 2612 438
ARK. 9-17, LA 9-14 • www.kodinkukkpalvelu.fi

Kukkakauppa Cosmos

Kauppakatu 9 • p. 050 542 2800 • MA-PE 9-19, LA-SU 9-15

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720
• JOKA PÄIVÄ 8-18 • info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja Sidonta

Kalevankatu 31–33 • p. 2622 821 • MA-PE 9-17, LA-SU 9-14, TI sulj.

KASTETUT, KUULUTETUT, KUOLLEET**TUOMIOKIRKKO****KASTETUT**

Tuulia Teresia Turunen, Mauri Oskari Kokko, Tomas Onni Wiljami Holm, Oona Elise Kosonen, Luca Eemil Ruotsalainen, Melia Nelli Jauhiainen, Linda Irene Helena Gråsten, Elsa Lily Räsänen.

KUOLLEET

Mauri Antero Vartiainen 90 v, Senja Anneli Nevalainen 80 v, Heikki Tapani Pursiainen 81 v, Sulo Veikko Antero Partanen 94 v, Irene Partanen 91 v, Keijo Valtteri Laitinen 89 v, Aune Liisa Miettinen 89 v, Kalevi Komulainen 69 v, Sepponen Sakari Puska 77 v, Aino Hillevi Pirskanen 84 v, Toivo Ilmari Räsänen 88 v, Kirsti Marja Sylvia Virkkunen 93 v, Lauri Kustaa Asikainen 84 v, Paula Vartiainen 93 v, Terttu Hillevi Tamminen 90 v, Vilho Aatos Suuronen 92 v.

ALAVA**KASTETUT**

Odessa Minea Miettinen, Ilja Kristian Ryyänen, Tyyne Inkeri Kauppinen, Niilo Ilmari Kauppinen, Väinö Aleksi Ilmari Pirskanen, Veeti Vihtori Markkanen, Janna Silvia Emilia Jauhiainen, Oliver Noel Matias Kalliokulju, Mikael Sebastian Ensio Koski.

KUOLLEET

Sisko Anneli Vesterinen 56 v, Elina Heiskanen 85 v, Mirja Annikki Savolainen 80 v, Matti Johannes Oittinen 79 v, Anne Maarit Karvonen 54 v, Hilja Maria Vepsäläinen 88 v, Aino Katri Hallman 94 v, Hilka Marjatta Heiskanen 80 v.

KALLAVESI**KASTETUT**

Joona Matti Tuomainen, Jesse Olavi Tuomainen, Saga Elli Alina Nieminen, Miko Kasper Eemeli Huttunen, Hanna-Maria Huuskonen, Saara Sofia Takkunen, Hertta Minka Marie Keinänen, Roni Oliver Penttilä, Alina Alexandra Korhonen, Liisandra Helmi Marjaana Rauha, Aada Sofia Laukkanen, Stella Olivia Pehkonen, Niilo Timo Tapio Pennanen, Jooa Otto Henrik Nevalainen, Tomas Olavi Huhtala, Maria Christina Setälä, Sara Mia Emilia Roivainen, Topias Olavi Juhani Tuovinen, Veikka Eelis Verner Nissinen, Oskari Kaarle Tapio Toivanen, Emmi Josefina Leskinen, Viljo Juhani Taskinen, Lotta Emilia Lempinen, Emma-Rebekka Kuosmanen, Sabina Satu Maria Machul, Leona Emilia Manninen, Vilho Onni Viljami Kolehmainen, Lumi Linda Maria Hakkarainen.

KUOLLEET

Aino Marjatta Heimola 85 v, Kauko Olavi Voutilainen 93 v, Viljo Koskinen 90 v, Ritva-Liisa Airaksinen 76 v, Hanne Paavali Laitinen 75 v, Elina Anita Irmeli Haaja-

nen 71 v, Aino Johanna Hämäläinen 95 v, Väinö Olavi Puhakainen 84 v, Lauri Vilho Puustinen 85 v, Juha Tauno Nyyssönen 53 v, Anja Raili Karhu 75 v, Anna Sofia Natalia Riihiho 93 v, Hilka Elina Puurunen 88 v, Erkki Jalmari Keinänen 86 v, Veikko Einari Väänänen 71 v, Pertti Kullervo Hyttinen 83 v, Niilo Johannes Vääntäinen 71 v, Mauno Ilmari Repo 82 v, Kari Tapani Hämäläinen 56 v, Taisto Eino Ensio Laitinen 74 v.

MÄNNISTÖ**KASTETUT**

Nea Aliisa Sepponen, Elias Joonas Olavi Miettinen, Enni Helena Maarja Savolainen, Aada-Maria Johanna Kukkonen, Ailsa Aamu Ellen Miikkonen, Olivia Eevi Isabella Kettunen, Eemil Onni Akseli Eskelinen, Noel Aapo Oliver Kyllönen, Moona Milana Pelkonen, Niilo Jukka Olavi Salminen, Ella Kaarina Hyvärinen, Kasper Onni Daniel Koponen, Iida Elise Vienola, Lilja Mimosa Laamanen, Lenni Matias Laamanen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jukka Martinpoika Rönkkö ja Kirsi Marjaana Heikkinen.

KUOLLEET

Eila Annikki Rissanen 90 v, Eeva-Maija Viiliäinen 56 v, Väinö Tapaninen 78 v, Kalle Heikki Johannes Laaksonen 80 v, Esko Ville Räisänen 92 v, Raili Mirjam Koivuoja 77 v, Siiri Väänänen 90 v, Helmi Maria Jääskeläinen 98 v, Seppo Heikki Antero Mönkkönen 69 v, Tuomo Kalevi Hiltunen 64 v.

PUIJO**KASTETUT**

Eelis Väinö Tapani Ollikainen, Nooa Akusti Soronen, Selma Senja Helena Puranen, Vilja Anniina Virta, Silja Iida Melina Partanen, Sofia Alisa Aleksandra Pakarinen, Liisa Elea Kärkkäinen, Elsa Anna Matilda Ilo.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Toni Petteri Miettinen ja Outi Marie Helena Stranius.

KUOLLEET

Kari Pekka Hoffren 61 v, Kauko Olavi Heimonen 77 v, Pekka Samuli Kapanen 64 v, Jorma Antero Ruotsalainen 85 v, Helvi Marjatta Hokkanen 84 v.

JÄRVI-KUOPIO**KASTETUT**

Miska Alexander Benjamin Katainen, Kaavi, Rasmus Juha Elias Vesterinen, Kaavi, Sisu Vili Vihtori Laitinen, Nilsia, Eelis Ilmari Hakkarainen, Muuruvesi, Helmi Katriina Kekäläinen, Muuruvesi, Aino Helmi Maria Kettunen, Juankoski, Pihla

Anna Karoliina Puhakka, Riistavesi, Panu Erkki Mikael Puhakka, Riistavesi, Aune Jade Sade Tanskanen, Kaavi, Oliver Antonio Kaiser, Riistavesi, Iida Venla Sofia Vesterinen, Kaavi.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Eero Arvi Juhani Kettunen ja Paula Riitta Aulikki Eskelinen, Kaavi.

KUOLLEET

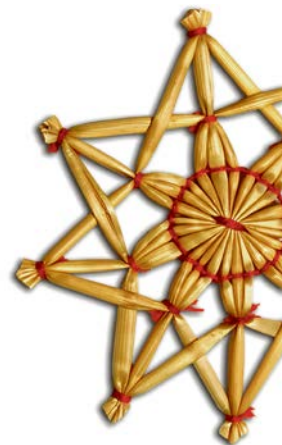
Helmi Heikkinen 97 v, Nilsia, Anja Maria Asikainen 89 v, Nilsia, Marja Tellervo Puisto-Huovinen 49 v, Nilsia, Aino Maria Rissanen 92 v, Juankoski, Elma Maria Pirinen 86 v, Nilsia, Onni Veijo Koistinen 88 v, Tuusniemi, Kerttu Pakarinen 78 v, Tuusniemi, Helvi Happonen 90 v, Kaavi, Ahti Vilho Tapio Ronkainen 76 v, Nilsia, Jorma Veikko Juhani Savolainen 67 v, Nilsia, Antero Matias Asikainen 86 v, Nilsia, Anna Liisa Partanen 84 v, Nilsia, Leena Maria Oksman 58 v, Juankoski, Vieno Maria Kuosmanen 86 v, Nilsia, Teuvo Eelis Järveläinen 77 v, Nilsia, Liisa Oksman 85 v, Nilsia, Bertta Maria Käsnänen 88 v, Nilsia, Veikko Ilmari Karhunen 88 v, Muuruvesi, Taisto Ahti Kullervo Asikainen 80 v, Vehmersalmi, Anni Elina Räsänen 88 v, Kaavi.

SIILINJÄRVI**KASTETUT**

Iiris Eeva Amanda Markkula, Jasmina Iitu Johanna Turunen, Jannika Elena Tiilikainen, Taito Reino Rudolf Karjalainen, Preetu Juhani Korkalainen, Timo Matias Oliver Kemppainen, Niilo Urho Ilmari Väänänen, Eemil Alvar Immonen, Emily Lauren Mesquita, Pieti Miikkael Korhonen, Sofia Isla Miriam Puranen, Kalle Eeli-livari Lipponen, Enni Amalia Laitinen, Aino Kerttu Elisabet Kirjavainen.

KUOLLEET

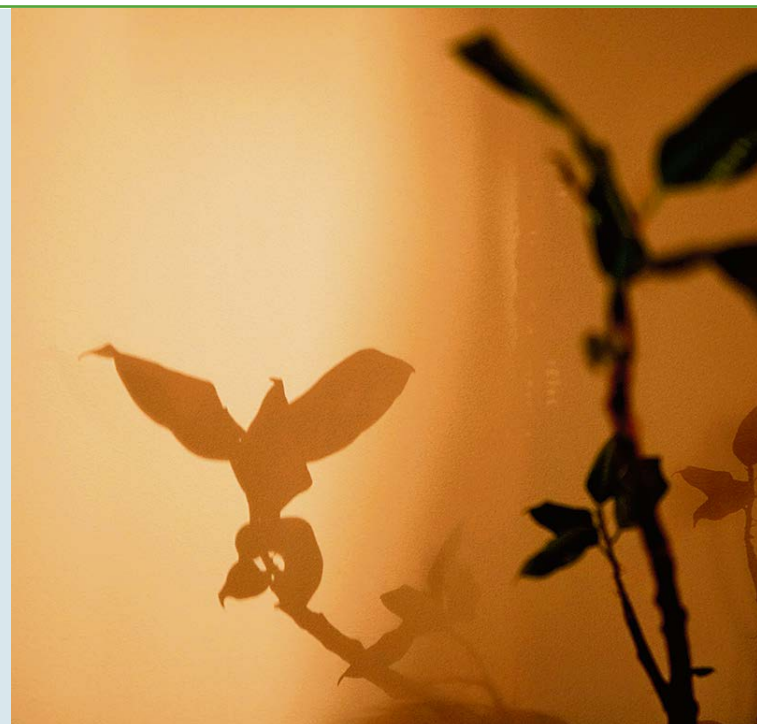
Antero Kyllönen 66 v, Kaarlo Kalevi Keinänen 77 v, Vieno Kaarin Roivainen 90 v, Pauli Kullervo Toivanen 74 v, Arvo Aulis Heiskanen 74 v, Helvi Eistinen 88 v, Sirkka Liisa Koponen 88 v, Anni Savolainen 89 v, Erkki Olavi Vääntäinen 78 v, Elvi Kaarina Heikkinen 91 v.

RUKOUS

Syvydestä minä huudan
sinua Herra,
kuule minun ääneni!

Minä odotan sinua, Herra,
odotan sinua
ja panen toivoni sinun
sanaasi.

PSALMISTA 130.

Pitopalvelua

Ilon ja surun hetkellä olemme palveluksessanne

- Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

Kotileipomo & pitopalvelu
Piirakka & pulikka
SARI TENHUNEN

puh. 050 305 1737
tai s-posti
piirakkapulikka@luukku.com

Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmallalla.fi

				
99 €	148 €	1195 €	510 €	960 €

Sanna Taipale — Puh: 045 109 18 09 — Email: hautakivi@hautakivihalvemmallalla.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA
Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniittintie 7
Puh. (017) 771 811

LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO
Savonkatu 25, Kuopio (Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665
Hautakivi näyttely liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

PUIJON KIVI
HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan myyntinäyttelyyn!
Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

• HAUTAKIVET
• KAIVERRUKSET
• KULTAUKSET
• ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

KIVI PAJA
Sari Kämäräinen
Jämskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto J. NURRO OY
Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverrukset
Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin
Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto PARVIAINEN OY
Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

HAMMASLABORATORIO
DENTIINI
erikoishammasteknikko
Niina Toivanen
Kauppakatu 48, Kuopio
ajanvaraus 0440 228 984

Sielunhoito-terapia SYDÄN-JUURI
terapeutista sielunhoitoa uusperheneuvontaa
Helena Lehtimäki, YTM
Sos.työntekijä, uusperheneuvoja
Sielunhoitoterapeutti (ACC)
P. 045 3156464, Kuopio
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydänjuuri.fi

Tmi Tarjan Siivouspalveluja
p. 040 688 2986

Tietokoneapu
Kotitalous-vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

Puijon Maja palvelee lämmöllä
arjessa ja juhlassa niin ilon kuin surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.com

Puijon torni Hotelli Puijon maja
www.puijo.com
Puijotie 135, 70300 Kuopio

Jalkahoidot kotikäynteinä
Kuopio/Koillis-Savo.
Lahjakortit
Mirja Pyykkö
p. 040 735 7203

• Matot
• vuodevaatteet • ym.

ITSEPALVELUPESULA Pyykkisatama
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

KAIKENLAISET apuTYÖT
Talonmies, kalusteasennus, remontointi, asiointiapu ...
040 589 0533
www.Apumies-JoK.fi

kerro se kukkasin
Yksilölliset ja sydämellä tehdyt kukkasidonnat jokaiseen elämäsi tilanteeseen.
Tervetuloa!
Saaristokaupungin kukka ja sidonta marisa Oy
Matkusniemenkatu 1, Kuopio
Puh. 040 138 0910
facebook:
<https://www.facebook.com/kukkamarisa>
sähköposti: kukkamarisa@yahoo.com

Kauneimmat Joululaulut kajahtavat rauhan puolesta.
Tule mukaan laulamaan ja lahjoittamaan.

www.kauneimmatjoululaulut.fi

Kauneimmat Joululaulut 2015

Voit tukea työtämme myös tekstiviestillä
JOULU5 (5€)
tai JOULU10 (10€)
numeroon 16155

Keräysluvut: Manner-Suomi POL-2014-10091, voimassa 2015-2016, myönnetty 23.10.2014, Poliisihallitus. Ahvenanmaa 2014/6610, voimassa 2015, myönnetty 25.8.2014, Ahvenanmaan maakuntahallitus. Kerätyt varat käytetään vuosien 2015-2017 aikana Suomen Lähetysseuran ulkomaantyöhön.

 SUOMEN LÄHETYSSEURA

KULTTUURIKULMA

Koonnut PIIA JULKUNEN

Menovinkit

25.11.–30.12.2015

Lähetä vinkit osoitteeseen kulttuurikulma@gmail.com kaksi viikkoa ennen seuraavan lehden ilmestymistä.

NÄYTTELYT

Artsi

- 1.–30.12. Siilinjärven kamerat ry

G12 Kuopio

- 21.11.–10.12. Johanna Väisänen
- 11.12.–21.12.2016 Taidelainaamo-näyttely

Galleria Kulma

- 6.11.–10.12. Reijo Kärkkäinen

Kuopion museo

- 4.11.2015–4.11.2016 Veden viljaa
- 26.11.2015–9.12.2016 Joulunäyttely

Korttelimuseon joulu

10.12.2015–2.1.2016

ESITYKSIÄ

- Eläkeläisten adventin kirkkojuhla pe 4.12. klo 13 Kuopion Tuomiokirkko
- Kuopion Seniorikuoron Joulukonsertti Maaningan kirkossa 13.12.2015 klo 18 Alavan kirkossa 18.12.2015 klo 18
- Maestran Joululaulajaiset ma 14.12. klo 18–19.30 Kuopion kaupungintalo, juhlasali

Kuopion Musiikkikeskus Ohjelmassa mm.

- 26.11. klo 19 Konserttitali: Sinfoniasarja VI
- 27.11. klo 21.30 Jazzklubi: Eero Koivistoinen Quartet
- 3.12. klo 19 Konserttitali: Sinfoniasarja VII
- 4.12.2015 klo 21.30 Jazzklubi: Jim Campilongo Trio
- 5.12.2015 klo 10 ja 11.30 Valohalli: Pienten tanssijoiden joulujuhla
- 6.12.2015 klo 13 Konserttitali: Itsenäisyyspäivän juhla
- 7.12.2015 klo 17 Valohalli: Omat tanssit
- 8.12.2015 klo 13 Valokabinetti: Kulttuurikahvila 60+
- 10.12.2015 klo 19 Konserttitali: Sinfoniasarja VIII

HEIKKI TUULI

Taidemuseossa esillä Anita Snellmanin näyttely tammikuun loppuun saakka. Kuvassa Maria, 1974. Anita Snellmanin säätio.

- 16.12.2015 klo 19 Konserttitali: Kuopion kaupunginorkesterin joulukonsertti

Kino Kuvakukko Ohjelmassa mm.

- 27.11. alkaen: Ma Ma (Julio Medem)
- 27.11. alkaen: Malala (ohj. Davis Guggenheim)
- 27.–29.11. alkaen: Lux-elokuvakiertue
- 4.12. alkaen: Tunteiden tempelit (ohj. Jouko Aaltonen)
- 4.12. alkaen: Pawn Sacrifice – kohtalokas siirto (ohj. Edward Zwick)
- 25.12. alkaen: Marguerite (Xavier Giannoli)

TAPAHTUMIA

- Designjoulumyyjaiset la 28.11. klo 10–14
- Kuopion Muotoiluakatemia**
- Pikku-Pietarin Torikujan joulu 2015 pe–su 11.–13.12. ja pe–su 18.–20.12.
- Kulttuurikeskus Vuorilinna**
- King's Kids illat pe klo 18–20 11.12. saakka
- Näyttely 5.12 saakka Anita Rimpilä-Kaikkonen
- La 28.11 klo 10–13 israelilaisia tansseja, käy myös lapsille www.kulttuurikeskusvuorilinna.fi

SAMI TIRKKONEN

Kuopion kaupunginteatterin Pihkatappi näytelmän rooleissa mm. Karri Lämsä, Antti Heikkinen ja Pekka Kekäläinen.

KIRJALLISTA

Heikki Hiilamo ja Kirsi Hiilamo: Hoivataistelu. Tekoja läheisten puolesta. Kirjapaja. 2015. 150 s.

Rakkaudesta hoivaan

Näinä yhteiskunnallisten leikkausten aikoina on syytä nojata **Heikki Hiilamon** auktoriteettiin suomalaisen sosiaalipolitiikan huipulta: ”Hyvä yhteiskunta ei ole mahdollinen ilman hoivaa ja hoivaetiikka, joka toteutuu julkisina järjestelyinä. Yksityinen hoiva ja julkinen hoiva eivät kuitenkaan ole toisensa korvikkeita.” Heikki Hiilamo ja hänen teologipuolisonsa **Kirsi Hiilamo** ovat nostaneet kirjansa teemaksi asian, joka ei ole paljonkaan kirjallisuuteen päässyt, vaikka lehdistössä esillä silloin tällöin onkin. Jotkut omaishoitokertomuk-

set tunnistaakin ennen käsitellyiksi, mutta näkökulma tulee kuitenkin uudeksi.

Hoivataistelu on kansantajuiseksi kirjoitettu teos. Sen aihe koskettaa tavalla tai toisella meitä jokaista. Kirja antaa äänen omaishoitajille. Mukana on yllättävä savolaisen kulttuurielämän nimikin. Tarinoita kehystää Hiilamon pariskunnan lämmin ja empaattinen, mutta ammatillisen analysoiva tieto-osuus omaishoidosta. Mukana on myös luettelo hyödyllisestä kirjallisuudesta ja tarpeellisia käytännön neuvoja.

TERHI LAITINEN

Matti Sihvonen: Marjareissu. Kirjapaja. 2015. 139 s.

Muistoja monille

Muistot ja tarinat yhdistävät niin ikätoverit kuin vanhan ja nuorenkin. Tämä nousee emerituspiispa **Matti Sihvosen** kirjan *Marjareissu* pääideaksi, vaikka varsinainen ajatus on tarjota kertomuksia muistisairaiden muistelun tueksi. Ja koska liikutaan kirjoittajan lapsuusmaailmassa ennen sotia, ollaan ajassa, joka on monelle nostalgiaa, usealle myös iäksi mennyttä, ja siksi eteenpäin siirtämisen arvoista. 26 lyhyehköä tarinaa sopivatkin hienosti myös lapsille luettavaksi. Yksi teksti, ”Tuliaisia Pietarista”, on oivallisesti Sihvosen oman tyttärentyttären taitavaa tuotosta.

Joskin siinä missä karjalaistautainen Sihvonen muistelee perunankaivulomaa, savolaiset tunsivat tämän syksyn kohokohdan perunnostolomana. Itse taas tutustuin Kuopiossa sanaan yökylä vasta vuonna 1980. Niin että kirja voi herättää monenlaisia muistikuvia ja ajatuksia. Se onkin Sihvosen tarkoitus, kertoo esipuheessaan Muistiliiton puheenjohtaja, terveystieteiden tohtori Merja Mäkisalo-Ropponen. ”Joulukirkossa”-tarinan olisin sijoittanut kirjan loppuun, näin sukupolvien ketju olisi saavuttanut täyden kaarensa.

TERHI LAITINEN

Pauno Pohjolaiselle Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinto

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö myönsi vuoden 2015 tunnustuspalkinnon kuvataiteilija **Pauno Pohjolaiselle**. Säätiön hallituksen puheenjohtaja, piispa **Jari Jolkkonen**, luovutti palkinnon Kuopion Alavan kirkon Martinpäivän kirkkojuhlassa 10.11.

Palkintoperusteluissa todetaan, että Pohjolainen on tuonut taiteessaan esille kristinuskon sisältöjä ennakkoluvottomasti ja tuoreesti. Hän on toistuvasti tutkinut teoksissaan kristinuskon keskeisintä symbolia, ristiä. Pohjolaisen taiteessa on piirteitä myös varhaiskristillisestä muotokielestä ja ikonitaiteesta. Pauno Pohjolainen on tehnyt lukuisia julkisia teoksia, ja hänet tunnetaan myös alttariteoksistaan ja -releifeistään.

Pohjolainen käyttää teosten materiaalina muun muassa puuta, värimassoja, läpikuultavaa hartsia ja metallia.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiön palkintona on kunnia-

TUJIA HYTTINEN

kirjan ja rahapalkinnon lisäksi Kuopion Muotoiluakatemia opiskelijoiden suunnittelema ja valmistama niin sanottu Luterilainen mustepullo.

Vuoden 2014 säätiön palkinnon sai elokuvaohjaaja **Klaus Härö**.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö vaalii suomalaisen luterilaisen kulttuuriperinteen

säilyttämistä ja luterilaisen elämäntapa- ja kulttuurin kehittämistä. Säätiö järjestää seminaareja, esitelmää ja muita kulttuuritapahtumia sekä tukee ja harjoittaa tutkimus- ja julkaisu-toimintaa. Säätiö jakaa myös apurahoja ja tunnustuspalkintoja luterilaista kulttuuria edistäneille henkilöille ja yhteisöille.

Totuus ja kutsumus kantavat

Helsingin Kallion kirkkoherra Teemu Laajasalo on sitä mieltä, että Kuopiossa kirkolla menee vielä hyvin.

Vertailukohtana kun on Kallion seurakunta, johon kuuluu enää puolet väestöstä. Lisäksi runsas muuttoliike aiheuttaa sen, että vain harvat juurtuvat seurakuntaan.

Täällä Kuopiossa tilanne on toiveikkaampi, katsotaan seurakunnan toimintaa millä mittarilla tahansa. Silti Laajasalon huomioita kannattaa kuunnella.

Kun Laajasalo aloitti 2013 Kallion kirkkoherrana, ihmiset kokivat kirkon taantumuksen linnakkeena keskellä vapaamielistä yhteiskuntaa.

”Samat ihmiset keräsivät kuitenkin rahaa Pelastusarmeijalle, Veikko Hurstille ja muihin hyväntekeväisyysprojekteihin. Miksi ihmiset keräsivät rahaa heille vaikka samat tahot julistavat aika voimakasta uskon sanomaa?

”Koska niissä yhteisöissä eletään sen mukaan, mitä puhutaan. Ihmiset loppujen lopuksi haluavat kuulla kirkon omaa sanomaa. Täytyy siis olla kirkko, eikä yrittää olla jotain muuta”, painottaa Laajasalo.

Kiinnostutaan ihmisistä

”Jeesus kiinnostui ihmisistä. Siksi hänen seuraajiansakin täytyy kiinnostua ihmisistä. Niitäkin jotka eivät välitä kirkosta”, Laajasalo pohtii.

Niinpä seurakunnan täytyy miettiä, miten se voi auttaa ihmisiä heidän tarpeissaan. Tästä oivalluksesta syntyi Kalliossa joukko uusia ideoita. Seurakunnan tarjoama brunssi, luotofillarit ja kerjäläisten majoitustempaukset ovat jo tulleet tutuiksi ja saaneet paljon huomiota mediassa.

Nyt Kalliossa on koottu 45 työntekijää ja 45 vapaaehtoista, jotka soittavat kaikille alueen uusille asukkaille. Seurakunta vie luvan saatuaan tervehdyksen, ”Kallion ensiapupaketin”, jossa on myös tervehdyksiä paikallisilta yrityksiltä.

Kuukauden välein järjestetään uusien seurakuntalaisten ilta, jossa on ohjelmassa muun muassa koirakierros, lapsipuistokierros, baarikierros ja kulttuurikierros.

Hengellisyttäkin Kallion seurakunta tarjoaa, pakottomasti. Kirkon ovet ovat auki joka päivä arkisin kello 7–21. Silloin siellä muun muassa rukoillaan, luetaan Raamattua ja ripittäydytään.

Teemu Laajasalo vieraili Alavan kirkon Tuomasmessussa.

Joskus paikalla on vain yksi ihminen, mutta yhtä ihmistä kerrallaan kirkko etsiikin. Lisäksi ihmiset kokevat myönteisenä sen, että kirkon ovet ovat auki, vaikka he eivät itse sinne tulsikaan.

Laajasalo kannustaa muitakin seurakuntia rohkeisiin kokeiluihin. Kallion ideoita ei kuitenkaan voi sellaisenaan siirtää muualle. Kukin seurakunta keksiköön omaan ympäristöönsä sopivia toimintatapoja.

”Resursseja kirkolla kyllä on, kun valtakunnallisesti katsotaan: 21 000 työntekijää, 10 000 luottamushenkilöä 100 000 jumalanpalveluksissa kävijää viikossa.”

Kutsumusta tarvitaan

Kuopiossa nuoret vielä tulevat kirkon kerhoihin ja isostoimintaan. On koulukirkkoja ja aamuhartauksia.

Erilaisia jumalanpalveluksia erilaisille hengellisyden muodoille. Hienoja konsertteja ja elävää kuorotoimintaa. Luentoja, keskusteluita ja pienryhmiä.

Silti ei ole syytä huolettomaan itsetyytyväisyyteen. Laajasalon havainnoinnit pätevät Kuopiossakin.

”Älkää katsoko ihmismassoja vaan etsikää yksilöitä. Olkaa älykkäät kuin käärmeet, mutta viattomat kuin kyyhkyset. Toisin sanoen, kuulkaa ihmisten tarpeita, puhukaa heidän kieltään.”

Toimintatapojen muutos tosin on vaikeaa. Kirkkoherrana Laajasalo oppi nopeasti, kuinka kirkon organisaatiokulttuuri on jäykkää. Mieluiten tehdään niin kuin ennenkin.

”Vaikka näky olisikin hämärtynyt, ihmisillä on kuitenkin hyvä tahto. Seurakuntaan on alun perin tultu kutsumuksesta. Se täytyy nyt löytää uudestaan.”

KARI KUULA

Suomen kirkon pappisliiton hallitus on valinnut Vuoden papiksi 2015 Teemu Laajasalon.

Perusteluissa todetaan, että Teemu Laajasalo on luonut uusia toimintatapoja pääkaupunkiseudun jumalanpalveluselämään ja tuonut kirkkoa myönteisesti esille julkisuudessa. Hän osaa puhutella ja koskettaa helsinkiläistä erittäin haastavassa toimintaympäristössä. Laajasalo on toiminut kirkon ja pappien äänenä useissa televisiokeskusteluissa ja väitelyissä. Hän on nostanut kirkon esille positiivisella tavalla ja esittänyt raikkaita ja perusteltuja näkökantoja.

Mitä tapahtuu kuoleman jälkeen?

Aloitetaan pääasiasta eli aivoista.

Tietoisuus sijoittuu tavalla tai toisella aivoihin. Aivojen toiminta on ihmisen toimintaa. Ilman aivoja ei ole ihmistä.

Jos aivot vahingoittuvat vakavasti, koko persoona muuttuu. Kun aivot tuhoutuvat, ei ole enää persoonaa ja tietoisuutta. (Aivo)kuolemassa ihminen lakkaa olemasta.

Voiko persoona siirtyä kuolemassa jonnekin muualle? Ei voi. Mieli kun ei ole mikään aineellinen kappale, joka voisi poistua aivoista johonkin toiseen ympäristöön.

Entä jos jokin ottaisi mielen vastaan kuoleman jälkeen? Jospa mieli on kuin tietokoneohjelma ja aivot kuin ohjelmaa pyörittävä tietokone. Saman ohjelman

voi siirtää (tarkasti ottaen kopioida) toiselle koneelle, joten eikö mielikin voisi siirtyä aivoista jonnekin muualle toimeen?

Voi ja ei voi. Ei voi, koska luonnossa ei ole mitään mekanisme, joka poimisi mielen kuolevan aivoista ja asentaisi sen toiselle alustalle.

Luonto ottaa kyllä vastaan ruumiin. Se haudataan ja luonto tekee sitten työnsä, mutta persoonalle luonto ei tarjoa samanlaista jatkopaikkaa, persoona kun ei ole aineellinen kappale.

Tähän asti sanottu on jokseenkin varmaa. Elämä ei voi jatkua kuoleman jälkeen. Luonto vain rakentuu näin.

Paitsi jos on olemassa enemmän kuin luonto, se mitä kutsumme yliluonnolliseksi. Lisäksi tuon yliluonnollisen on

itsekin oltava tahtova ja toimiva voima, jolla on tiettyjä päämääriä.

Puhun tietenkin Jumalasta. Jos on olemassa Jumala, kuolemanjälkeinen elämä on mahdollista. Se tapahtuu näin: Jo nyt Jumala kannattelee koko persoonamme samalla, kun se toimii aivojemme kautta. Kun kuolemassa aivot tuhoutuvat, kertaheitolla tai vähitellen, Jumala ottaa ihmisen vastaan. ”Jumalan käsi” on nyt aivojen kaltainen alusta, jonka varassa persoonamme toimii.

Miksi Jumala ottaisi kuolevan vastaan? En keksi muuta syytä kuin sen, että Jumala rakastaa ihmisiä ja haluaa heille hyvää.

Siksi ajattelen, että kuolemanjälkeys on mahdollista vain, jos on olemassa sellainen Jumala kuin kristinusko

opettaa. Jolle jokainen ihminen on tärkeä. Niin tärkeä, että hän kulkee jokaisen mukana ja ottaa jokaisen syliinsä kuolemassa.

Mitä ihmiselle tapahtuu sen jälkeen, kun Jumala on ottanut hänet vastaan? Tila loppuu, en pysty vastaamaan.

Lisää ”tietoa” löytyy kirjastani ”Kotona kristinuskossa”.

Teologian tohtori Kari Kuula vastaa palstalla kysymyksiin kirkosta ja uskosta. Lähetä kysymyksesi osoitteeseen kirkkojakoti@evl.fi

”Jouluaattona juhlimme Roopen syntymäpäivää oman perheen kesken. Sukulaisille järjestetään juhlat hieman myöhemmin”, Maija kertoo.

Joulu uusin silmin

Maija Liuskan ja Ari Holopaisen tuleva joulu on erilainen kuin mitkään aikaisemmat. Kahden hengen sijasta pyhiä vietetään nyt kolmestaan.

Marraskuinen harmaus ja vesisade eivät ole omiaan piristämään kenenkään mielialaa. Joulutunnelmaan virittyminen vaatii rutkasti mielikuvitusta.

Harmaus muuttuu kertaheitolla valoksi, kun astuu sisään Maijan ja Arin omakotitaloon Halunan kylällä Nilsissä. Vastassa on Maija, sylissänsä leveästi hymyilevä 11 kuukauden ikäinen **Roope** – varsinainen pieni aurinko. Olohuoneessa ja keittiössä palavat kynttilät karkottavat orastavaa pimeyttä loistommaksi.

”Pidän erityisesti tästä joulua edeltävästä ajasta, kun päivät pimenevät. Saa poltella kynttilöitä ja vetäytyä omaan rauhaansa”, Maija pohtii.

”Joulu on aina niin nopeasti ohi, mutta sitä ennen ehtii tunnelmoida.”

Paras joululahja

Maija kertoo, ettei hän aikaisemmin ole ollut mikään varsinainen jouluihminen.

”Lahjahössötykset ja muut eivät oikein ole olleet minun juttuni. En pidä jouluun liittyvästä kaupallisuudesta.”

”Mutta nyt lapsen myötä jouluakin katsoo vähän uusin silmin.”

Nykyään jouluaaton merkitys on Maijalle ja Arille aivan erityinen – onhan se Roopen syntymäpäivä.

”Laskettu aika oli 12. joulukuuta. Yliaikais-tarkastus osui jouluaatolle. Kävin KYSissä, ja koska olin niin hyväkuntoinen, minua oltiin jo päästämässä kotiin joulunviettoon”, Maija muistelee.

”No, tilanne vähän muuttui ja kävikin niin, että neljän tunnin päästä poika tuli maailmaan.”

”Kinkku oli kotona paistettuna, mutta minä en päässyt siitä nauttimaan. Sairaalassa oli kyllä oikein hyvää lanttulaatikkoa.”

Maija viipyi vauvan kanssa KYSissä viisi päivää, joten pyhät ehtivät mennä ohi ennen kotiutumista.

”Vietimme perheen kanssa joulua vähän jälkijunassa sitten, kun olimme päässeet sairaalasta.”

Kuusi omasta metsästä

Tänä vuonna joulu saa uuden sävyn, kun samalla juhliitaan Roopen ensimmäistä syntymäpäivää.

”Roopen kummi vitsaili taannoin, että jatkossa pääseekin joulun laittamisesta helpolla, kun voi tulla meille synttäreiden varjolla”, Maija nauraa.

Maija itse odottaa joululta ennen kaikkea rauhallista tunnelmaa sekä läheisten ja ystävien tapaamista.

”Ja saunaan on ehdottomasti päästävä. Viime vuonna se jäi sattuneesta syystä väliin.”

Maija ja Ari ovat asuneet nykyisessä kodissaan kolme vuotta. Järven rannalla ja metsän ympäröimänä saa olla kuin herran kukkarossa.

”Olemme molemmat maalta kotoisin, joten kaipasimme lähemmäs luontoa. Asuimme aikaisemmin Siilinjärvellä kerrostalossa ja kesämökkimme oli täällä. Jossain vaiheessa kerrostaloelämä alkoi tyyppiä ja päätimme rakentaa mökin viereen omakotitalon.”

”Tykkäämme liikkua luonnossa ja kalastaa, täällä niihin on hyvät mahdollisuudet. Mar-

jat ja sienetkin saa poimittua suurin piirtein omasta pihasta.”

Omasta metsästä on haettu myös joulu-kuusi, ja niin tehdään tänäkin vuonna.

”Joulumieli syntyy ympäröivästä luonnosta, lumesta, ja joulumusiikista.”

Varpunen jouluaamuna

Musiikki on Maijalle tärkeä harrastus ja latautumiskeino. Hän kuuluu Nilsin Musiikinystävät -yhdistykseen, joka järjestää paikakunnalla konsertteja ja muita musiikkitahtumia.

”Meillä on ollut hyvin toimiva yhteistyö muun muassa seurakunnan kanssa. Olemme saaneet järjestää kirkossa monenlaisia konsertteja.”

Musiikilla ja laulamisella on merkittävä rooli myös jouluun valmistautumisessa.

”Odotan jo Kauneimpia Joululauluja. Viime vuonna Nilsin kirkko oli remontissa, joten siellä ei voitu tilaisuuksia järjestää. Joululaulut oli hajautettu eri paikkoihin ja siksi ei tullut lähdettyä. Nyt kirkkoon taas pääsee.”

”Aloitin viime vuonna joululaulujen kuuntelun heti lokakuussa äitiyslomalle jäätyäni”, Maija kertoo hieman huvittuneena.

”Ne saavat virittymään joulumielelle vaikka keskellä kesää.”

Yksi Maijan ehdoton suosikki on perinteen Varpunen jouluaamuna.

”Pidän kovasti myös uudemmasta Taivas sylissäni -laulusta.”

Arvot mietityttävät

Roopen syntymän myötä Maija on alkanut enemmän pohtia arvojaan ja sitä, miten niitä saisi siirrettyä lapselle.

”Rakkaus luontoon ja muiden ihmisten kunnioittaminen ovat sellaisia asioita, joiden toivoisi iskostuvan myös oman lapsen ajatusmaailmaan.”

Äitiys ei kuitenkaan ole saanut Maijaa pohtimaan perustavanlaatuisia maailmatutkimuksia.

”En jaksa huolestua jokaisesta mahdollisesta uhkatekijästä, joka maailmassa vaanii. Lasta kun ei voi loputtomasti suojella kaikelta vaikka miten kovasti haluaisi.”

Kun Roope vähän kasvaa, Maija aikoo opettaa hänelle iltarukouksen. Sen saman, jonka Maijan mummo lausui aina nukku-maanmenon hetkellä silloin, kun Maija oli pieni.

Toistaiseksi äidin ja pojan päivät kuluvat kotosalla uusia asioita ihmetellessä ja perheen Pekka-kissaa pajatessa. Kerran viikossa hurrustellaan Nilsin keskustaan seurakunnan perhekerhoon.

”On mukava tavata muita äitejä ja saada uusia tuttavuuksia. Ja etenkin useamman lapsen äideille on varsinaista luksusta päästä juomaan rauhassa kahvit sillä aikaa, kun kerho-ohjaajat pitävät huolta pienimmistä kävijöistä.”

”Taannoin kerhossa odotti kiva yllätys, kun paikalle oli järjestetty valokuvaaja ja valmiit kuvat saimme sopivasti juuri isänpäiväksi.”

HELI HARING

”Joululaulut virittävät oikeaan tunnelmaan

KIRKKO & KOTI

Joulun tapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 25.11.–29.12.2015

Ota
talteen!

200
KUOPION
TUOMIOKIRKKO
AJASTA AIKAAN

 kirkkojakoti.fi

**Tuomiokirkon juhlavuosi
käynnistyy**

➤ 3

**Kauneimmat Joululaulut
kajahtavat taas**

➤ 5

**Hiljenny pyhien
viettoon joulukirkossa**

➤ 8

Tänä vuonna itsenäisyyspäivää vietetään toisena adventtisunnuntaina 6.12.

✦ **Sanajumalanpalvelus** Tuomiokirkossa klo 10 ja Alavan kirkossa klo 11.

✦ **Messu ja koko kansan kirkkopyhä** Kallaveden kirkossa klo 10. Aamupala ennen messua klo 9. Partiolippukunta Petosen polun etsijöiden lupausenanto. Toimintapisteitä ja lounas messun jälkeen.

✦ **Sepeleenlasku ja juhla** Vehmasmäen kappelissa klo 13. Partiolippukunta Kuopion Kurjenmiekköjen lupausenanto ja kahvit.

✦ **Sepeleenlasku** Hirvilahden kappelissa klo 13.

✦ **Messu** Karttulan kirkossa klo 10. **Itsenäisyyspäivän juhla** seurakuntakodilla messun jälkeen.

✦ **Messu ja sepeleenlasku** Maaningan kirkossa klo 10. Messun jälkeen klo 12 **itsenäisyyspäivän juhla** Maaninkatalon seurakuntasalissa.

✦ **Suomalainen messu** Pyhän Johanneksen kirkossa klo 16. Kansanmusiikkipohjaisen jumalanpalveluksen on säveltänyt Lasse Heikkilä. Toteutuksesta vastaa Heikki Mononen laulu- ja soitinyhtyeineen. Suomalainen messu myös Nilsin kirkossa 9.12.

✦ **Sanajumalanpalvelus** Puijon kirkossa klo 10. Puijon Pakertajien lupausenanto. Kirkkokahvit.

✦ **Jumalanpalvelus** Riistaveden kirkossa klo 10. Sepeleenlasku. **Itsenäisyyspäivän juhla** seurakuntatalossa.

✦ **Jumalanpalvelukset** Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa, Nilsissä ja Tuusniemellä klo 10, Kaavin, Muuruveden ja Vehmersalmen kirkossa klo 13.

✦ **Itsenäisyyspäivän juhla ja Pro patria -taulujen paljastaminen** Säyneisen kirkossa klo 11. Sanajumalanpalvelus klo 13.

✦ **Sanajumalanpalvelus** Siilinjärven kirkossa klo 10. Partiolaisten lupausenanto. Kunniakäynti sankarihautoilla ja juhla seurakuntatalolla.

Katso oman seurakuntasi itsenäisyyspäivän tapahtumat: www.kuopionseurakunnat.fi ja www.siilinjarvenseurakunta.fi

Kari ja Pirkko-Liisa Piroselle oli matala kynnyksellä esitellä hääkuvia intendentti Pekka Kankkuselle.

Albumien aarteet arkistoon

Kuvia Tuomiokirkossa vietetyistä perhejuhlista kerätään museon kokoelmiin.

Ensi keväänä Kuopion kulttuurihistorialliseen museoon pystytetään Tuomiokirkon 200-vuotisjuhlanäyttely. Näyttelyn rakentamista silmällä pitäen on 22.12.2016 saakka käynnissä Kotikirkko-dokumentointihanke, jossa kerätään video- ja valokuva-aineistoa Tuomiokirkossa vietetyistä kaste- ja vihkitilaisuuksista, konfirmaatiomessuista tai vaikkapa koululaiskirjoista.

Kerätystä aineistosta koostetaan osaksi näyttelykokonaisuutta n. 60 valokuvan kuvasarja, joka esittelee Tuomiokirkkoa kuopiolaisten kotikirkkona. Samalla kaikki kerätty uusi aineisto digitoidaan ja talletetaan pysyväksi osaksi museon kokoelmia mahdollista myöhempää käyttöä varten.

"Vanhimmat kuvat Tuomiokirkosta ovat

1880-luvulta, mutta museon kokoelmien jatkoksi pyydetään nyt ihan kaiken ikäisiä kuvia", kertoo dokumentointihankkeesta vastaava museon intendentti **Pekka Kankkunen**.

Ensimmäisten joukossa dokumentointihaasteeseen tarttuneille **Pirkko-Liisa ja Kari Piroselle** Tuomiokirkko on tullut rakkaaksi mm. molempien rippikirkkona ja heidän itsensä sekä heidän kahden lapsensa vihkipirkkona.

"Aiemmin kuvia otettiin kyllä vähemmän kuin nykyään", Pirkko-Liisa muistelee vuoden 1964 hääkuvien äärellä ja harmittelee: "Rippikuviakin meistä on otettu, mutta ne ovat hautautuneet jonnekin laatikon pohjalta". "Eiköhän me vielä ne rippikuvatkin jostain löydetä", Kari innostuu.

Joulualmisteluiden ohessa kannattaakin

nostaa syrjään vanhat kuva-aarteet ja tutkia niitä pyhien aikaan vaikkapa jouluvieraiden kanssa.

Lahjoitettavan aineiston ottaa vastaan ja digitoi intendentti Pekka Kankkunen. Aineiston liittäminen museokokoelmaan edellyttää suostumusta kuvassa esiintyviltä henkilöiltä, minkä takeeksi aineiston luovuttajalta pyydetään allekirjoitus suostumuslomakkeeseen.

Vaivan palkaksi museo tarjoaa alkupe-
räisaineiston palauttamisen yhteydessä cd-kopion korkealaatuisesti digitoiduista kuvista.

OLLI VIITANIEMI

Lisätietoja: pekka.kankkunen@kuopio.fi
puh. 044-7182617

Joulukonsertteja

Kuopion seurakunnissa

Dave Forestfield & Jarkka Rissanen Gospel Rythm Revue Maaningan kirkossa pe 27.11. klo 18.

Savolaisen Osakunnan Laulajat Alavan kirkossa la 28.11. klo 14.

Panleino-kvartetin "Joulu saapuu portin luo" Puijon kirkossa la 28.11. klo 18.

Mieskuoro Laulu-Miehet Puijon kirkossa su 29.11. klo 18.30

Saksalaista ja italialaista barokkia -konsertti Kallaveden kirkossa ma 30.11. klo 18.

Christmas Jazz Tuomiokirkossa ma 30.11. klo 18.

Minna Canthin koulun joulukonsertti Alavan kirkossa ti 1.12. klo 18.
Jorma Koponen ja Tuustytöt Tuusniemen seurakuntakodissa ke 2.12. klo 18.

Sibelius 150 -juhlavuoden konsertti Tuomiokirkossa su 6.12. klo 15.

Sibeliuksen syntymäpäiväkonsertti Tuomiokirkossa ti 8.12. klo 18.

Kaavilaisten joulukonsertti Kaavin kirkossa ke 9.12. klo 18.

Haapaniemen koulun joulukonsertti Alavan kirkossa to 10.12. klo 18.

Ruukittaret Säyneisen kirkossa to 10.12. klo 19.

Musiikintäviä joulukonsertti Nilsin kirkossa to 10.12. klo 19.

Organic Rhythm Tuomiokirkossa la 12.12. klo 15.

Joulukonsertti Alavan kirkossa la 12.12. klo 18.

Konservatorion oppilaat Muuruveden kirkossa ma 14.12. klo 18.

Anu Hälvä ja Jouni Somero Nilsin kirkossa to 17.12. klo 19.

Musiikkilukion joulukonsertti Alavan kirkossa to 17.12. klo 19.

Kuopion Seniorikuoro Alavan kirkossa pe 18.12. klo 18.

Puijon kamarikuoro "Betlehemin tiellä" Puijon kirkossa pe 18.12. klo 19.

Jouluinen musiikkituokio Tuomiokirkossa la 19.12. klo 15.

Mieskuoro Kuopio Kvartetti joulukonsertti Alavan kirkossa la 19.12. klo 18.

"Joulun kellot" Kallaveden kirkossa la 19.12. klo 18.

Tuomiokirkon Kamarikuoro Tuomiokirkossa su 20.12. klo 18.

Kuusi tuntia joululauluja Kallaveden kirkossa su 20.12. klo 11.30-17.30.

Juantehtaan soittajat Ylösnousemuksen kirkossa ma 21.12. klo 18.30.

"Kolme yötä jouluun" Tuomiokirkossa ti 22.12. klo 18.

SEURAKUNNAT 25.11.–29.12.

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248
ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

TUOMIOKIRKKO

Avoinna klo 10–15, lisäksi joulukuun ajan
ke ja pe klo 18–23, 040 4848 256

Kuopion tuomiokirkon 200-vuotisjuhlamessu 1. adventtisunnuntaina 29.11. klo 10. Messu on samalla piispanarkastuksen päätösmessu, jossa remontoitu Tuomiokirkko otetaan uudelleen käyttöön. Messun toimittaa piispa Jari Jolkkonen, avustava liturgi Kirsi Perämaa, saarna Ilpo Rannankari, kanttoreina Pekka Leskelä ja Anna Antikainen, urkureina Anu Pulkkinen ja Outi Keskisipilä. Kuopion tuomiokirkon kamarikuoro ja Puijon kamarikuoro. Rauno Tikkanen, klarinetti, Tapani Heiskanen ja Remigijus Sereckis, trumpetti, Mika Hietala ja Tomi Kämäräinen, lyömäsoittimet.

Adventtimarkkinat Tuomiokirkon maellä su 29.11. klo 12 messun jälkeen. Tarjolla puuroa, glögiä ja pipareita. Tiernapapit, musiikkia, lapsille ohjelmaa. Myyntipöytiä.

Armas Maasalon Adventtivesper su 29.11. klo 18. Puhe piispa Matti Sihvonen, liturgia tuomiorovasti Matti Järveläinen, Tuomiokirkkokuoro, johtaa Pekka Leskelä ja urkurina Anu Pulkkinen.

Konsertti Christmas Jazz ma 30.11. klo 18. Mariah Hortans, laulu, Mathias Sandberg, kitara. Ohjelma 10 € **Viikkomessu** ke 2.12. klo 18.

Kuopion eläkeläisjärjestöjen adventtiajan kirkkojuhla pe 4.12. klo 13.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus 2. adventtisunnuntaina 6.12. klo 10. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Ilpo Rannankari, kanttorina Pekka Leskelä ja urkurina Anu Pulkkinen. Tuomiokirkon kamarikuoro.

Sibelius 150 -juhlavuoden konsertti su 6.12. klo 15. Itsenäisyyspäivän konsertti. Essi Luttinen, mezzosopraano, Aale Lindgren, englannintorvi Ville Urponen, urut.

Rauhanyhdistyksen kauneimmat joululaulut ma 7.12. klo 18.

Sibeliusin syntymäpäiväkonsertti ti 8.12. klo 18. Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön kamarikuoro, kuopiolaisia kuoroja, joht. Heikki Liimola, Anu Pulkkinen ja Jan Lehtola, urut, Turkka Manninen, baritoni ja Anna Maria McElwain, piano. Vapaa pääsy. **Hiljaisuuden messu (Viikkomessu)** ke 9.12. klo 18.

Kun on joulu -joulukonsertti to 10.12. klo 19. Paula Koivuniemi. Liput lippupalvelusta alk.27.50 €.

Kauneimmat joululaulut pe 11.12. klo 19. Luomus kuoro + bändi. Jarkko Maukonen. Kaisa Pajarinen.

Organic Rhythm la 12.12. klo 15. Jouluista musiikkia uruilla ja lyömäsoittimilla. Anna & Jaakko Pöyhönen.

3. adventtisunnuntain messu su 13.12. klo 10. Liturgia Ilpo Rannankari, kanttori Anna Pöyhönen. Messussa kastetaan Lehtisalojen pienokainen. Messun jälkeen kirkkokahvit kirkossa Marjo Partimaan läksiäisten merkeissä.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 15. Liisa Penttinen, urkurina Anna Pöyhönen, Mieskuoro Kuopio-Kvartetti.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 18. Liisa Penttinen, urkurina Anna Pöyhönen, Kamarikuoro Vox-Polaris.

Kauneimmat joululaulut ma 14.12. klo 18. Liisa Penttinen, urkurina Anna Pöyhönen. Nuorten lauluryhmä.

Viikkomessu ke 16.12. klo 18.

Samuli Edelmänn – Hiljaisuuden valo -kirkkokonsertti to 17.12. klo 19. Liput lippupalvelusta 28 € tai kirkon ovelta 30 € mikäli konsertti ei ole loppuunmyyty.

Jouluinen musiikkituokio la 19.12. klo 15. Ilpo ja Johannes Rannankari, laulu, Anu Pulkkinen, urut.

Rauhanyhdistyksen jouluseurat la 19.12. klo 18.

Messu su 20.12. klo 10. Saarna Olli Viitaniemi, liturgia Lauri Kastarinen. Arvo Pärtin musiikki, sopraano Mari-Anni Hiltunen, urkurina Anu Pulkkinen.

Tuomiokirkon Kamarikuoron joulukonsertti su 20.12. klo 18. Johtaa Pekka Leskelä, urkurina Anu Pulkkinen. Ohjelma 10 €.

Joulukonsertti Kolme yötä jouluun, ti 22.12. klo 18. Kuopion Nuorisokuoro, johtaa Jussi Mattila. Ilpo Rannankari, sopraano Ella Pohjolainen, urkurina Anu Pulkkinen. Vapaa pääsy.

Viikkomessu ke 23.12. klo 18.

Jouluaaton perhejumalanpalvelus to 24.12. klo 15. Kirsi Perämaa, kanttorina Anna Pöyhönen, urkurina Anu Pulkkinen. Lapset esittävät joulukuvaelman.

Armas Maasalon jouluvesper to 24.12. klo 17. Saarna piispa Jari Jolkkonen, liturgia Ilpo Rannankari, Tuomiokirkkokuoro, johtaa Pekka Leskelä, urkurina Anna Pöyhönen.

Jouluyön messu to 24.12. klo 23. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia piispa Jari Jolkkonen, Tuomiokirkon kamarikuoro, johtaa Pekka Leskelä, urkurina Anu Pulkkinen. Tapani Heiskanen, trumpetti.

Jouluamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 7.

Saarna Olli Viitaniemi, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Pekka Leskelä ja urkurina Anu Pulkkinen. Tuomiokirkkokuoro. Tapani Heiskanen, trumpetti.

Tapaninpäivän messu la 26.12. klo 10. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina ja urkurina Anna Pöyhönen.

Kauneimmat joululaulut messu su 27.12. klo 10. Saarna Kirsi Perämaa, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina ja urkurina Anna Pöyhönen.

Viikkomessu ke 30.12. klo 18.

KESKUSSEURAKUNTATALO

Seurakuntamestarit 040 4848 259

Viikkomessu ke 25.11. klo 16.

Myyjaiset pe 27.11. klo 10.30–12. Herättäjä-Yhdistyksen hyväksi. Myytävänä hernekeittoa, leivonnaisia ja joululaatikoita.

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 2.12. klo 11. Raamattutunti *Kuninkaasi tulee nöyränä* Lauri Kastarinen. Iltapäivällä kauneimpia joululauluja, Pekka Leskelä. Jouluinen ateria 10 €.

Jouluseurat su 6.12. klo 15. Matti Järveläinen, Jaro Julkunen ja Olli Viitaniemi. Kuopion Virsikuoro, johtaa Päivi Perttilä.

Keskikaupungin palvelupiiri ke 9.12. klo 13. kerhohuone Eetu, Suokatu 22 C, joka toinen viikko.

MUMMON MÖKKI

Puijonkatu 10

ma–to klo 11–15. Mökki suljettuna 23.12.2015–10.1.2016

040 4848 272

Raamattutuokio ti 1.12. klo 13 ja 8.12. klo 13.

Mökki suljettu ma 7.12. klo 14.

Toivevirret ke 9.12. klo 13.

Jouluhartaus ti 22.12. klo 13. Liisa Penttinen.

LÄHETYS

Keskiviikon / Kotien lähetyspiiri ke 25.11. klo 12.30 kerhohuone Samulissa, keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 C.

DIAKONIA

Diakoniatoimiston vastaanotot: Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Päivystys ilman ajanvarausta ma klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253

Pirjo Litmanen, muuna aikana puh. 040 4848 282. Ke klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253

Birgitta Oksman, muuna aikana 040 4848 284. Inkilänmäen diakoniatyöntekijän Kirsi Launosen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C. Ti klo 9–10.30, puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253, muuna aikana puh. 040 4848 255.

HUOM! Ei päivystystä vk 52.

MUUTA

Inkilänmäen seurakuntakerho Tätiläsä to 26.11. klo 13 *Kristinuskko kohtaa afrikkalaisen kulttuurin*, Kalle Syrjä ja to 10.12. klo 13 joulupuurolla Kirsi Launonen.

Inkilänmäen seurakuntakerho Kauneimmat joululaulut ti 15.12. klo 18. Ravintola Aika, Inkiläntie 7. Liisa Penttinen, Pekka Leskelä.

Sanajumalanpalvelus su 20.12. klo 12. Tätilä, Inkiläntie. Olli Viitaniemi ja Anu Pulkkinen.

PERHETYÖ

Perhekerho ti 1.12. klo 9.30–11 *Sinivalkoisen* ja ti 8.12. *Joulu saapuu jokaiselle* Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 E. Joulukirkot ti 15.12. klo 9.15 ja klo 10 Tuomiokirkossa.

Naisten lenkkiپیری Poukamassa ma 7.12. klo 18–20.30. Joulupuuro.

Äitien ilta ti 8.12. klo 17–19. Luvassa pientä syötävää, yhdessäoloa, vertaistukea ja hemmottelua. Illassa mukana nuorisotyönohjaaja Pirjo ”Pippi” Rissanen ja lastenohjaaja Paula Raatikainen. Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 E, päiväkerhotilat.

Lukupiiri su 13.12. klo 15–17 keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 E, perhetyöntoimisto.

Lasten joulukirkot ti 15.12. klo 9.15. ja klo 10 Tuomiokirkossa. Kirsi Perämaa, Paula Raatikainen, Pirjo Rissanen ja Anna Pöyhönen.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO

Keihäskatu 5

040 4848 298

Savolaisen Osakunnan Laulajien konsertti la 28.11. klo 14. Ohjelma 10 €.

1. adventtisunnuntain perhekerho su 29.11. klo 11. Saarna Anu Kiviranta, Pirjo Kuula, Leila Savolainen, lapsikuoro, nuorten bändi, Alavan ja Lehtoniemen päiväkerholaiset ohjaajineen, toimintaa ja ateria 5 € / 3 €.

Tuomasmessu su 29.11. klo 18. Saarna rovasti Reijo Mattila, Jarkko Maukonen.

Minna Canthin koulun joulukonsertti ti 1.12. klo 18.

Itsenäisyyspäivän ja 2. adventtisunnuntain jumalanpalvelus su 6.12. klo 11. Saarna Hannu Koskelainen, Anna Väättäinen, Leila Savolainen, Mieskuoro Kuopio Kvartetti, johtaa Anna Pöyhönen.

Rauhanyhdistyksen seurat su 6.12. klo 18.

Joulukuvaelma ma 7.12. klo 9.30.

Adventtiajan messu ja jouluinen ateria ti 8.12. klo 11. Anna Väättäinen, Sisko Laitinen, Piia Jääskeläinen, Ossi Jauhainen. Ateria klo 12 (6 €). Messuun ja aterialle kuljetus Särkiniemestä ja Lehtoniemestä. Ilm. 1.2. mennessä Piia Jääskeläinen 040 4848 326.

Haapaniemen koulun joulukonsertti to 10.12. klo 18.

Joulukonsertti la 12.12. klo 18. Eeva Hartemaa sopraano, Marjatta Airas alto, Erkki Holopainen basso, Ansari Pyykkönen urut, Alavan kirkkokuoro joht. Ossi Jauhainen. Ohjelmassa mm. J. S. Bachin ja Ossi Jauhaisen kantaatit. Ohjelma 10 € diakoniatyölle.

3. adventtisunnuntain messu su 13.12. klo 11. Saarna Juha Välimäki, Hannu Koskelainen, Leila Savolainen.

Lasten kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 16. Lapsikuoro ja nuorten bändi

Musiikkilukion joulukonsertti to 17.12. klo 19.

Kuopion Seniorikuoron joulukonsertti pe 18.12. klo 18.

Mieskuoro Kuopio Kvartetin joulukonsertti la 19.12. klo 18.

4. adventtisunnuntain Kauneimmat joululaulut -messu su 20.12. klo 11. Saarna Anna Väättäinen, Pirjo Kuula, Ossi Jauhainen, seniorikuoro. Vapaaehtoisten puuro ja kiitoskahvit.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 18. Hannu Koskelainen, Ossi Jauhainen, kirkkokuoro ja bändi.

Jouluaaton jumalanpalvelus to 24.12. klo 13. Saarna Juha Välimäki, Ossi Jauhainen, kirkkokuoro ja seniorikuoro.

Jouluaaton yökirkko to 24.12. klo 23. Saarna Hannu Koskelainen, Anu Kiviranta, Leila Savolainen, Zipporim ja nuorten bändi.

Joulupäivän jumalanpalvelus pe 25.12. klo 11. Saarna Pirjo Kuula, Anna Väättäinen, Ossi Jauhainen, Mari ja Mette Maukonen, laulu.

Tapaninpäivän messu la 26.12. klo 11. Saarna Anu Kiviranta, Pirjo Kuula, Leila Savolainen.

Messu su 27.12. klo 11. Saarna Pirjo Kuula, Juha Välimäki, Leila Savolainen.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS

Keihäskatu 5 B

Uusi kuoro 1.–6.-luokkalaisille ke 25.11. klo 16. Kokoontuu joka torstai (ei koulujen lomaviikoilla) klo 16–17 Alavan seurakuntatalossa. Ei ennakkoilmoittautumista. Voit tulla mukaan myöhemminkin, esim. tammikuussa (alk. vko 2). Muita kouluikäisten kuoroja Alavan seurakunnassa: Neulamäen kirkolla ke klo 15.30–16.30, Särkiniemen koululla pe klo 14.05–15. Lisätietoja kanttori Leila Savolainen 040 484 8323.

Kirjallisuuspiiri to 26.11. klo 14. Kerhuhuone 1. Kirja: Pia Montonen: *Valtakunnan miniä*, Brita Kekkonen. Yht.hlö Aino Mikkonen 040 707 1499.

Joulumyyjaiset su 13.12. klo 17 seurakuntatalossa.

Jouluevankeliumi Nukketeatteri Sytyt su 20.12. klo 14 seurakuntatalossa. Juha Laukkanen. Vapaa pääsy.

NEULAMÄEN KIRKKO

Vesurikuja 4

040 4848 311

Lyhtymessu su 6.12. klo 16. Veijo Olli, Vehnänjyvä-musiikkiryhmä, Anna Väättäinen. Pohjois-Savon evlut. Kansanlähetyt.

Joulukuvaelma ti 8.12. klo 10.30.

Kauneimmat joululaulut ja joulumyyjaiset su 13.12. klo 14. Juha Välimäki, Leila Savolainen, Zipporim.

Miestenpiiri ma 14.12. klo 18. on kaikille miehille tarkoitettu keskustelupiiri. Yhteyshenkilöt Toimi Kuivalainen 044 290 2434 tai Toivo Väisänen 045 233 8868.

Jouluinen ateria to 17.12. klo 11. Hinta 6 €.

Jouluaaton jumalanpalvelus to 24.12. klo 15. Saarna Juha Välimäki, Ossi Jauhainen.

Joulupäivän jumalanpalvelus ja yksinelävien nyyttärit pe 25.12. klo 13. Saarna Pirjo Kuula, Anna Väättäinen, Ossi Jauhainen.

LEHTONIEMEN KERHOTILA

Lehtoniementie 107

Joulukuvaelma ke 9.12. klo 9.45.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 16. Hannu Koskelainen, Ossi Jauhainen.

Saaristokaupungin joulurauhan julistus ti 22.12. klo 18 Keilantorilla. Jari Jolkkonen, Ossi Jauhainen.

SÄRKINIEMEN KERHOTILA

Särkiniementie 4, ent. kirjasto

Adventtihartaus Särkiniemen torilla pe 27.11. klo 9. Sirpa Pesonen, Piia Jääskeläinen.

Perhekerhon jouluhartaus ja puuro ke 9.12. klo 9.30.

Joulumyyjaiset ja kauneimmat joululaulut ke 16.12. klo 18.30 Särkiniemen koululla, Lohkaretie 15. Myyjäiset klo 18.30 ja Kauneimmat joululaulut klo 19. Anna Väättäinen, Leila Savolainen, Hanna Eskel, viulu, Eva Aalonen, laulu.

MUUTA

Hiljaisuuden talo -ilta ma 14.12. klo 18. (Kuninkaankatu 12). *Ikonien kertomaa* – hetki jouluikonin äärellä. Ikonimaalari Raija Kanninen johdattaa ikonin äärelle. Hiljaisen rukouslaulun ryhmä.

Metsävään joulurauhan julistus Lamperilan laavulla su 29.11. klo 18.

KALLAVEDEN KIRKKO

Rauhalahdentie 21

040 4848 336

Perinteiset lähetyismyyjaiset la 28.11. klo 11–13. Veli Mäntynen, Katari Heikkinen. Lounasmenu: hirvisoppa ja myykeitto sekä kasviskeitto. Arpajaiset ja myyntipöytiä.

KALLAVEDEN KIRKKO

Rauhalahdentie 21

040 4848 336

Perinteiset lähetyismyyjaiset la 28.11. klo 11–13. Veli Mäntynen, Katari Heikkinen. Lounasmenu: hirvisoppa ja myykeitto sekä kasviskeitto. Arpajaiset ja myyntipöytiä.

KALLAVEDEN KIRKKO

Rauhalahdentie 21

040 4848 336

Perinteiset lähetyismyyjaiset la 28.11. klo 11–13. Veli Mäntynen, Katari Heikkinen. Lounasmenu: hirvisoppa ja myykeitto sekä kasviskeitto. Arpajaiset ja myyntipöytiä.

KALLAVEDEN KIRKKO

Rauhalahdentie 21

1. Adventtisunnuntain messu su 29.11. klo 10. Liturgia Anni Tanninen, saarna Jari Nordman Suomen Raamattuopistosta, kanttori Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro ja nuorten lauluryhmä. Messun jälkeen torttumyyjäiset.

Saksalaista ja italialaista barokkia -konsertti ma 30.11. klo 18. Eija Kajava, viulu, Hannu Hiltula, nokkahuili, Anna-Mari Linna, laulu ja sello sekä Kaisa Alasaarela, cembalo. Vapaa pääsy.

Messu ja koko kansan kirkkopyhä su 6.12. klo 10. Aamupala ennen messua klo 9. Messu alkaa klo 10. Liturgia Petteri Hämäläinen, saarna Sirpa Nummenheimo, kanttori Anna-Mari Linna ja kirkkokuoro. Partiolippukunta Petosen polun etsijöiden lupausenanto. Mukana myös tyttöjen ja poikien kerholaisia. Toimintapisteet ja lounas messun jälkeen.

Joulunajan sävelhartaus pe 11.12. klo 19. Saarna Teuvo Mononen, avustaa Matti Pentikäinen, mm. J.S. Bach Joulukantaatti – *Laps syntynyt on meille*. Soitinyhtye ja nuorten kuoro, johtaa Vesa Linnanmäki.

Messu su 13.12. klo 10. Liturgia Sirpa Nummenheimo, saarna Petteri Hämäläinen, kanttori Anna-Mari Linna.

Perheiden kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 16. Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro ja nuorten lauluryhmä, Aliisa Pehkonen ja Tuulia Tanila, viulu sekä Nelli Pehkonen, sello.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 19. Veli Mäntynen, Anna-Mari Linna ja kirkkokuoro.

Joulu kellot konsertti la 19.12. klo 18. Käsikellokuoro Dolce, Käsikelloyhtye Vivo. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Messu su 20.12. klo 10. Liturgia Petteri Hämäläinen, saarna Sanna Alanen, kanttori Richard Nicholls, Dolce. Messun jälkeen kuusi tuntia joululauluja

SEURAKUNNAT 25.11.–29.12.

kimäen ja Vehmasmäen päiväkerholais-
set.

Itsenäisyyspäivän sepeleen lasku ja juhla su 6.12. klo 13. Partiolippukunta Kuopion Kurjenmiekköjen lupauksenanto, kahvit. Veli Mäntynen ja Anna-Mari Linna.

Kauneimmat joululaulut ke 9.12. klo 19. Sanna Alanen, Mari Vuola-Tanila ja Vehmasmäen lapsikuoro.

Aattokirkko to 24.12. klo 14. Veli Mäntynen, Richard Nicholls.

Joulupäivän kirkko pe 25.12. klo 10. Sirpa Nummenheimo, Anna-Mari Linna.

MUUTA

Esikoislestadiolaisten seurat su 13.12. klo 18 ja su 20.12. klo 16 Vehmasmäen kappelissa. Kirkkokahvit. Järj. Esikoislestadiolaiset.

Aattohartaus to 24.12. klo 15 Kurkimäen Kelokylän laavulla. Matti Pentikäinen ja Kuopion Partiolippukunta Kurjenmiekkä.

HIRVILAHDEN KAPPELI
Länsirannantie 2410

044 275 7936.

Itsenäisyyspäivän sepeleen lasku su 6.12. klo 13. Anni Tanninen
Kauneimmat joululaulut to 10.12. klo 18. Sanna Alanen, Richard Nicholls, käskello-kerholaiset.

Aattokirkko to 24.12. klo 14. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna.

MUUTA

Metsäväen joulurauhan julistus Lamperilän laavulla su 29.11. klo 18. Petteri Hämäläinen ja Anna-Mari Linna.

KARTTULAN KIRKKO
Kirkkotie 23

040 4848 545

Keskustelua ja esirukousta su 29.11. Sunnuntaisin ennen messua klo 9–9.45. Vapaaehtoiset rukouspalvelijat.

1. Adventtisunnuntain messu su 29.11. klo 10. Johanna Porkola ja Anne Keränen. Lapsikuoro sekä Jari Oinonen, vetopasuuna.

Armas Maasalon Adventtivesper su 29.11. klo 18. Karttulan ja Vesanon kirkkokuoro, Heino Keränen, liturgia Johanna Porkola, kanttori Anne Keränen.

Itsenäisyyspäivän messu su 6.12. klo 10. Johanna Porkola, Matti Pentikäinen, kanttori Anne Keränen. Puhallinyhtye Kalakukko-septet. Sepeleen-lasku.

Itsenäisyyspäivän juhla seurakuntakodilla messun jälkeen.

Messu su 13.12. klo 10. Kristillisten eläkeläisten kirkkopyhä. Johanna Porkola, Anne Keränen, saarna Erkki Laitinen. Kirkkokahvit ja 25-vuotisjuhlailaisuus seurakuntakodilla.

Kauneimmat joululaulut su 13.12.

klo 19. Johanna Porkola, Anne Keränen, lapsikuoro ja nuoria solisteja.

Lasten ja perheiden joululauluilta to 17.12. klo 17.30. Anne Keränen ja seurakunnan lastenohjaajat Leena Eronen ja Varpu Jääskeläinen.

Joulukirkko to 24.12. klo 14. Karttulan joulukirkot klo 14 ja klo 15. Johanna Porkola, Anne Keränen.

MUUTA

Ehtoollishartaus sairaalassa to 3.12. klo 13.30.

Kirkkokuoron joulutervehdys Karttulan sairaalan vuodeosastolla ke 9.12. klo 18.

Joululaulutuokio to 10.12. klo 13 Ierikanpihassa. Anne Keränen.

Joululaulutuokio to 10.12. klo 14 Marinpihassa. Anne Keränen.

Airakselan kauneimmat joululaulut to 10.12. klo 18 Elina Laakkosella, Airakselantie 508. Johanna Porkola, Anne Keränen.

Koiraväen jouluhartaus pe 11.12. klo 18 Hirvijärven leirikeskuksen kodalla, Hirvitie 50 Karttula. Joulupuuro, puruluu ja kauneimmat joululaulut. Tervetuloa myös ilman nelijalkaisia.

Hartaushetki to 17.12. klo 13.30 Jaakkolassa, Petteri Hämäläinen.

Aattohartaus to 24.12. klo 12 Karttulan sairaalassa. Johanna Porkola, Anne Keränen.

Tapaninpäivän jumalanpalvelus la 26.12. klo 14 Jaakkolan kerhohuoneella. Saarna Sanna Alanen, kanttori Richard Nicholls.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI
Kissakuusentie 14

040 4848 547

Naisten Hyvän olon ilta to 26.11. klo 18. Laulua, askartelua ja nyyttärit. Materiaalimaksu 10–15 €. Marja Hutunen, Mari Vuola-Tanila.

Seurakuntaväen joulujuhla ke 2.12. klo 10. Johanna Porkola ja Anne Keränen.

Perheiden jouluaskartelut to 3.12. klo 18. Ota mukaan omat sakset ja kassi.

Itsenäisyyspäivän juhla su 6.12. klo 12. Matti Pentikäinen, Karttulan reserviläiset, Kalakukko-septet, Ilkka Rissanen, laulu, Terttu Nenonen, ruonlausunta.

Veteraanien puurojuhla ke 9.12. klo 12.

Lähetystyön Joulumyyjäiset pe 11.12. klo 10. Joulupuuro ja torttukahvit.

Kristillisten eläkeläisten 25-vuotis juhlatilaisuus su 13.12. klo 12. Messun jälkeen Karttulan seurakuntakodilla. Kahvitarjoilu.

SYVÄNNIEMEN KIRKKO,
KARTTULAKuttajärventie 117,
71750 Syvänniemi

Perhekirkko su 20.12. klo 12. Perheiden tarinallinen kirkkohetki. Näytelmä *Enke-li ja kirkkonrotta*. Kirkon jälkeen metsäväen joulurauhan julistus kodalla. Johanna Porkola, Petteri Hämäläinen, Anne Keränen.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 19. Johanna Porkola, Anne Keränen, Mari Vuola-Tanila, Karttulan kirkkokuoro, Karttula-kvartetti.

Jouluaamun kirkko pe 25.12. klo 8. Johanna Porkola, Anna-Mari Linna, Karttulan kirkkokuoro.

Messu su 27.12. klo 13. Sanna Alanen, Richard Nicholls.

MUUTA

Metsäväen joulurauhan julistus su 20.12. klo 13. Lähtö Syvänniemen kirkon pihasta klo 12.30. Piparia, mehua. Petteri Hämäläinen, Johanna Porkola, Anne Keränen. Yhteistyössä Syvänniemen kyläyhdistyksen kanssa.

MAANINGAN KIRKKO
Maaningantie 33

Lopun ajat Raamatun ilmoituksessa -raamattuopetus ja musiikki la 28.11. klo 14. Pastori Jouko Koistinen, saarna Raija Jokela, kanttori Talvikki Attila-Pekonen. Maaningan kirkkokuoro. Väliajalla kahvitarjoilu.

1. Adventtisunnuntain perhemessu su 29.11. klo 10. Heli Kyhyräinen, Jokela, Korhonen, Attila-Pekonen. Kasheshi Makena, Leena Voutilainen-Makena, lapsikuoro Ilon säteet ja Nuorten MusApaja. Kirkkokahvit ja mehut.

Joulukonsertti la 5.12. klo 15. Kirsi Meriranta, sopraano, Kimmo Huihuri, piano. Pirkko Jääskeläinen, mezzosopraano, Keijo Eskola, piano /urut. Tilaisuuteen on vapaa pääsy, ohjelma 10 €, josta osa menee pakolaisten hyväksi.

Itsenäisyyspäivän messu ja sepeleen lasku sankarihaudoille su 6.12.

klo 10. Saarna Raija Jokela, kanttori Talvikki Attila-Pekonen. Kirkkokuoro. Messun jälkeen klo 12 **itsenäisyyspäivän juhla** Maaninkatalon seurakuntasalissa (Maaningantie 32).

Messu su 13.12. klo 10. Saarna Juha Määttä, kanttori Richard Nicholls.

Kuopion Seniorikuoron joulukonsertti Maaningan kirkossa. Kuoronjohto ja yksinlaulu Taija Miettinen, urut Eveliina Ylikoski. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €, tuotto pakolaistyöhön Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Messu su 20.12. klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Lasten ja perheiden kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 15. Sirpa Nummenheimo, Talvikki Attila-Pekonen, lapsikuoro Ilonsäteet.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 18. Sirpa Nummenheimo, Talvikki Attila-Pekonen, kirkkokuoro.

Koulujen joulukirkko ke 23.12. klo 9.15. Yläkoulun musiikkiryhmä.

Jouluaaton sanajumalanpalvelus to 24.12. klo 14. Petteri Hämäläinen, Talvikki Attila-Pekonen, kirkkokuoro.

Jouluaamun messu pe 25.12. klo 8. Veli Mäntynen, Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 27.12. klo 10. Raija Jokela, Mari Vuona-Tanila.

MUUTA

Seurakuntapiiri Koistisilla ke 25.11. klo 12. Haatalantie 760. Petteri Hämäläinen.

Rippikoululaisten tutustumisilta ke 25.11. klo 17.30. Poukama III-leiriläisille Maaninkatalon seurakuntasalissa.

Konsertti Maaningan kirkossa pe 27.11. klo 18. Bändin kanssa esiintyy Dave Forestfield & Jarkka Rissanen Gospel Rythm Revue.

Siioninvirsiseurat ke 9.12. klo 18 Myöhäsilä. Juhantie 4.

Seurakuntapiiri ti 15.12. klo 12 Tuovilanlahden nuorisoseurantalolla. Pikku paketti mukaan.

Kaiken kansan puurojuhla ke 16.12. klo 11. Vauvasta vaariin Maaninkatalon seurakuntasalissa. Ohjelmaa tasatunnein, mm. Tiernapojat. Klo 12 päiväkerholaiset, mukana Talvikki Attila-Pekonen.

Joulumyyjäiset to 17.12. klo 10–14 Ilonpissarassa.

Ehtoollishartaus Pihlajakodissa to 17.12. klo 17. Raija Jokela.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 12.30 Palvelutalo Ainolassa. Petteri Hämäläinen, Talvikki Attila-Pekonen.

Tapaninpäivän sanajumalanpalvelus la 26.12. klo 13 Viljamissa. Raija Jokela, Outi Väänänen.

MAANINGAN
SEURAKUNNAN TILAT
Maaninkatalo, 2. krs.,
Maaningantie 32

Perheiden jouluaskartelut to 10.12. klo 18. Ota mukaan omat sakset ja kassi.

MUSIIKKI

Lauluhetki to 3.12. klo 12 Asukastuvalla. Anne Keränen.

LÄHETYS

Käsityöpaja ja Ilonpissara ma 7.12. klo 14. Avoimna klo 14–16, Satamatie 5, Maaninka.

DIAKONIA

Hyvän hoidon päivä ke 25.11. klo 10.30–14.30 Rytkyn leirikeskuksessa. Ilmoittautuminen diakoniatuomistoon 040 4848 332 ma klo 9–10. Voit ilmoittautua myös jättämällä viestin vastaajaan.

Leväsen kammari ma 30.11. klo 13. Leväsentie 27, uusi puoli 2. krs.

Diakonian ja Lähettyksen vapaaehtoisten joulujuhla ke 2.12. klo 17. Maaninkatalon seurakuntasalissa, Maaningantie 32.

Ystävänkammari ma 7.12. klo 13 Päivälässä, Maaningalla.

Varttuneen väen joulujuhla ke 9.12. klo 12–14 Kallaveden kirkolla. Hartaus Sirpa Nummenheimo, kanttorina Anna-Mari Linna. Seniorikuoro. Jouluiasta ohjelmaa. Joulupuuro ja torttukahvit.

Leväsen Kamarin joulujuhla ma 14.12. klo 13. Leväsentie 27. Joulupuuro.

Diakoniatyön ryhmien ja Yksinäisten joulupuurojuhla to 17.12. klo 12 Petosen seurakuntatalon seurakuntasalissa klo 12–14. Jouluiasta ohjelmaa ja joululauluja.

MUUTA

Kauneimmat joululaulut ravintola Käskyknkä ke 16.12. klo 18. Petteri Hämäläinen ja Richard Nicholls.

Joulumyyjäiset lähetystyölle to 17.12. klo 10. Maaningan entisen kirkkoherranviraston tiloissa lähetystyön hyväksi.

Kauneimmat joululaulut la 19.12. klo 16 Haminalahden nuorisoseurantalolla, kanttori Anna-Mari Linna.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 18 Sotkan Onnissa, Pääharjunnientie 161. Matti Pentikäinen, Richard Nicholls.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 13 Flodbergin kappelissa. Anni Tanninen.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 14 Pyhän Markuksen kappelissa. Sirpa Nummenheimo.

PERHETYÖ

Perheiden jouluaskartelut 1.–3.12. seuraavasti: 1.12. klo 18 Vehmasmäen kappelilla ja Jynkänvuoren kerhohuoneella. 2.12. klo 18 Kallaveden kirkolla. 3.12. klo 18 Petosen seurakuntatalolla ja Karttulan seurakuntakodilla. 10.12. Maaninkatalolla klo 18. Ota mukaan omat sakset ja kassi.

Perhekerhot joulutauolle ma 7.12. klo

o. Kallaveden seurakunnan alueen perhekerhot jäävät joulutauolle viikolla 50.

Lasten ja perheiden jouluhartaudet 15.–17.12. ti 15.12. klo 9.15 Vehmasmäen kappeli, ke 16.12. klo 10 Jynkänvuoren kerhotila, ke 16.12. klo 9.30 Kallaveden kirkko, to 17.12. klo 9.30 Petosen seurakuntatalo.

PIIRIT

Seurakuntapiirien yhteinen joulujuhla ke 2.12. klo 18 Rytkyn leirikeskuksessa. Sanna Alanen ja Anna-Mari Linna.

Puutossalmen ja Sotkanniemen piirien yhteinen joulujuhla to 3.12. klo 14 Marjatta ja Vilho Laitisella, Puutossalmentie 754. Arpajaiset. Sanna Alanen.

Eräkallion joulupuuro su 13.12. klo 14 kyläläisille Eräkalliolla, Kaislastenlahdesa. Sanna Alanen, Richard Nicholls.

Männistön seurakunnan toimisto
040 4848 379, ma–pe klo 9–15
mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO
Kellolahdentie 8

040 4848 386

Elämää etsimässä -kerho to 26.11. klo 14.30–16.

Koko perheen adventtimestu ja lähettyksen adventtimyyjäiset 1. adventtisunnuntaina 29.11. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen. Aulikki Mäkinen.

Rauhanyhdistyksen seurat 1.adventtisunnuntaina 29.11. klo 15. Hannu Tervonen, Matti Vainikainen.

Ukintuvan joulujuhla ti 1.12. klo 12. Riisipuuroa ja rusinasoppaa, arpajaiset, päiväkuoro. Anne-Mari Mertanen, Sanna Mertanen.

Monikulttuurinen naisten piiri – Multicultural Meeting for Women ke 2.12. ja ke 16.12. klo 10–11.45.

Miesten piirin retki Hirvijärvelle ke 2.12. Lähtö klo 16 Pyhän Johanneksen kirkolta.

Keskusteluja Raamatun äärellä to 3.12. klo 12–13.30. Heikki Hyvärinen.

Sanajumalanpalvelus 2. adventtisunnuntaina 6.12. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen.

Suomalainen messu itsenäisyyspäivänä 6.12. klo 16. Kansanmusiikkipohjaisen jumalanpalveluksen on säveltänyt Lasse Heikkilä. Toteutuksesta vastaa Heikki Mononen laulu- ja soitinyhtyeineen.

Messu 3. adventtisunnuntaina 13.12. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen. Sanna Mertanen, Tintti Tinkala.

Kauneimmat joululaulut 3. adventtisunnuntaina 13.12. klo 16 ja klo 18. Sanna Mertanen, Heikki Mononen.

Lasten joulukuvaelma to 17.12. klo 10.15.

Messu 4. adventtisunnuntaina 20.12. klo 10. Saarna Aulikki Mäkinen. Tintti Tinkala.

Kauneimmat joululaulut 4. adventtisunnuntaina 20.12. klo 16 ja klo 18. Aulikki Mäkinen, Tintti Tinkala.

Lasten ja perheiden jouluhartaus, jossa joulukuvaelma, jouluaattona 24.12. klo 15.

Jouluyön messu 24.12. klo 23. Saarna Sanna Mertanen. Aulikki Mäkinen.

Joulukirkko pe 25.12. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen.

Joululaulukirkko tapainpäivänä 26.12. klo 16. Saarna Aulikki Mäkinen.

Messu su 27.12. klo 10. Saarna Sanna Mertanen. Tintti Tinkala.

Rauhanyhdistyksen seurat su 27.12. klo 15. Hannu Tervonen, Erkki Korhonen.

DIAKONIA

Jouluviikolla ei ole diakoniapäivistystä.

MUUTA

Hartaus to 26.11. klo 13.30 Mäntylän palvelutalolla, Untamonkatu 5. Heikki Hyvärinen.

Messu su 13.12. klo 13 Mäntylän palvelutalossa, Untamonkatu 5. Heikki Hyvärinen, Sanna Mertanen, Tintti Tinkala.

Kauneimmat joululaulut ti 15.12. klo

6.30 Männistön Teboililla. Heikki Hyvärinen.

Hyvän Mielen Päivän jouluretki ke 16.12. Hirvijärvelle. Lähtö klo 9 Päivärintantien Citymarketin jälkeinen pysäkki Kettulanlahteen päin. Auto Kuopion pysäkki klo 9.05. Pihlajaharjuntien ja Rauhassentien risteys klo 9.10. Kelloniemen Sale klo 9.15. Itkonniemi (Malminkatu 13 pysäkki) klo 9.20. Sotilaspojankadun pysäkki klo 9.25. Tellervonkadun pysäkki 9.30. Lönnrotinkadun pysäkki (Lönnrotinkatu 11 kohdalla) klo 9.35. Pohjolankadun pysäkki (Pohjolankatu 28 kohdalla klo 9.40. Killisenkadulle ja Pohjolankatua Lönnrotinkadulle, Saariaitan pysäkki klo 9.50. Kellolahdentien pysäkki Pyhän Johanneksen kirkon puolella kaupunkiin päin.

Paluu samaa reittiä klo 15 mennessä. Retken hinta 25 € kerätään perillä. Tiedustelut vapaista paikoista Ulla Haloselta, 040 4848 405.

Kauneimmat joululaulut ke 16.12. klo 18 Ravintola Ampiaisessa.

Kauneimmat joululaulut to 17.12. klo 12 Asukastupa Koillistuudessa.

Hartaus ja kauneimmat joululaulut to 17.12. klo 13.30 Mäntylän palvelutalolla, Untamonkatu 5. Aulikki Mäkinen.

Kauneimmat joululaulut pe 18.12. klo 9 Asukastupa Linnantuvassa.

Puijon seurakunnan toimisto
040 4848 410, ma–pe klo 9–15
puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3

040 4848 419

Panleino-kvartetin Joulusaapua portin luo la 28.11. klo 18. Sibeliuksen säveltämiä joululauluja, Eino Leinon runoihin sävellettyjä lauluja sekä yhteislaulua. Ohjelma 10 €.

1. adventtisunnuntain messu su 29.11. klo 10. Saarna Pekka Nieminen, Teemu Voutilainen, Kari Kuula, Mari Voutilainen, Päivi Perttilä. Hoo-siannakuoro, Panleino-kvartetti. Lapsille pyhäkoulu.

Mieskuoro Laulu-Miesten joulukonsertti su 29.11. klo 18.30. Matti Hyökki, Tapio Tiitu. Ohjelma 15 €, ennakoon Puijon kamarikuorolaisilta tai Puijon kirkolta 040 4848 410, 040 4848 419.

Itsenäisyyspäivän ja 2. adventtisunnuntain sanajumalanpalvelus su 6.12. klo 10. Saarna Teemu Voutilainen, Pekka Nieminen, Anna Antikainen.

Sotaveteraanien mieskuoro, Valtteri Tuomiokoski. Puijon Pakertajien lupauksenanto. Kirkkokahvit.

Suomalais-unkarilainen jouluhartaus ma 7.12. klo 18. Raili Pursiainen.

Lasten jouluhartaus ke 9.12. klo 10. Mari Voutilainen, Tuula Pitkänen, Marjaana Liacopoulos, Susanna

TUOMIOKIRKKO

perjantai 11.12. klo 19
sunnuntai 13.12. klo 15 ja 18
maanantai 14.12. klo 18

ARKKI

lauantai 12.12. Salacavala klo 11 ja 13

RAVINTOLA AIKA

tiistai 16.12. klo 18

ALAVAN KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 16
(lapsiperheille)
sunnuntai 20.12. klo 11
Kauneimmat joululaulut -messu
sunnuntai 20.12. klo 18

NEULAMÄEN KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 18

LEHTONIEMEN KERHOTILA

sunnuntai 20.12. klo 16

SÄRKINIEMEN KOULU

keskiviikko 16.12. klo 19

RIISTAVESI

maanantai 7.12. klo 14
Kahvila Kotikeidas
torstai 10.12. klo 12.30 Neuron
lauantai 12.12. klo 16 Pitopalvelu
Arina (Kurkiharjun koulu)
sunnuntai 13.12. klo 16 (lapsiperheille)
Riistaveden seurakuntatalo
sunnuntai 13.12. klo 18
Riistaveden kirkko
keskiviikko 16.12. klo 14 Museopirtti
torstai 17.12. klo 18 Vartialan Seo

JUANKOSKI

perjantai 4.12. klo 18 (lapsiperheille)
seurakuntatalo
sunnuntai 13.12. klo 18
Ylösousemuksen kirkko

KAAVI

sunnuntai 20.12. klo 16 kirkko

MUURUVESI

keskiviikko 9.12. klo 18.30
seurakuntatalo (lapsiperheille)
sunnuntai 20.12. klo 19 kirkko

NILSIÄ

perjantai 27.11. klo 18
Viinaniemi 57, Pajulahti
keskiviikko 2.12. klo 19
Poukama, Palonurmi
perjantai 4.12. klo 18 Annamari-
tie 425, Sänkimäki-Konttimäki
sunnuntai 6.12. klo 15
Gasthaus Lastulahti, Lastukoski
torstai 10.12. klo 19
Taatontie 43, Vuotjärvi
perjantai 11.12. klo 18
Pajulahden koulu
sunnuntai 13.12. klo 19 kirkko
keskiviikko 16.12. klo 14
Simolan museo, Simolantie 41
sunnuntai 20.12. klo 15
Jokke's Stube, Rantalankuja 24
sunnuntai 20.12. klo 16 (lapsiperheille)
Nilsiä seurakuntakoti
tiistai 22.12. klo 18 Ravintola Dooris

SÄYNEINEN

perjantai 11.12. klo 18.30
(lapsiperheille) seurakuntakoti
sunnuntai 20.12. klo 19 kirkko

TUUSNIEMI

tiistai 8.12. klo 18 Seo
perjantai 11.12. klo 18 Kojanlahden
koulu, Villa Rysseli
sunnuntai 13.12. klo 16 kirkko
perjantai 18.12. klo 18 Hirvola

VEHMERSALMI

sunnuntai 20.12. klo 16
(lapsiperheille) ja 18 kirkko

KALLAVEDEN KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 16
(lapsiperheille) ja 19
lauantai 26.12. klo 10
Kauneimmat joululaulut -messu

PETOSEN

SEURAKUNTATALO

sunnuntai 13.12. klo 18

RAVINTOLA KÄSKYNKKÄ

keskiviikko 16.12. klo 18

HAMINALAHDEN

NUORISOSEURANTALO

lauantai 19.12. klo 16

VEHMASMÄEN KAPPELI

keskiviikko 9.12. klo 19

SOTKAN ONNI

20.12. klo 18 Pääharjunniementie 161

HIRVILAHDEN KAPPELI

torstai 10.12. klo 18

KARTTULAN KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 19

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

sunnuntai 20.12. klo 19

AIRAKSELA

torstai 10.12. klo 18
Airakselantie 508

MAANINGAN KIRKKO

sunnuntai 20.12. klo 15
(lapsiperheille) ja 18
keskiviikko 6.12. klo 10 Kauneimmat
joululaulut -messu

MÄNNISTÖN KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 16 ja 18
sunnuntai 20.12. klo 16 ja 18

MÄNNISTÖN TEBOIL

tiistai 15.12. klo 6.30

RAVINTOLA AMPIAINEN

keskiviikko 16.12. klo 18

ASUKASTUPA KOILLISTUULI

torstai 17.12. klo 12

ASUKASTUPA LINNANTUPA

perjantai 18.12. klo 9

PUIJON KIRKKO

sunnuntai 13.12. klo 16
(lapsiperheille) ja 19
maanantai 14.12. klo 19
sunnuntai 20.12. klo 14
(De vackraste julsångerna)
lauantai 26.12. klo 19

POUKAMAN LEIRIKESKUS

sunnuntai 13.12. klo 13

RAVINTOLA ULLAN KROUVI

tiistai 15.12. klo 18

SIILINJÄRVEN KIRKKO

torstai 10.12. klo 18 (lapsiperheille)
sunnuntai 13.12. klo 16 ja 19
sunnuntai 20.12. klo 16 ja 19
keskiviikko 6.12. klo 16

MUUALLA SIILINJÄRVELLÄ

keskiviikko 2.12. klo 18 Pöljän koulu
torstai 3.12. klo 18 Kuuslahden koulu
tiistai 8.12. klo 19
Kunnonpaikka, Vuorela
keskiviikko 9.12. klo 19
Simpan baari, Vuorela
sunnuntai 13.12. klo 18
Jännevirran koulu
keskiviikko 16.12. klo 18
Ruokoniemen leirikeskus
torstai 17.12. klo 18 (lapsiperheille)
Kunnonpaikka, Vuorela

Kauneimmat Joululaulut on ollut osa suomalaista joulunviettoa jo yli 40 vuotta.
Laula itsellesi lämmin joulumieli ja anna apusi Suomen Lähetysseuran ulkomaantyöhön.
Anna lahjasi kolehtihaaviin tai osallistu muulla tavalla Lähetysseuran joulukeräykseen.

**KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT**

**SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA**

SEURAKUNNAT 25.11.–29.12.

Saraste. Tapani Heiskanen, trumpetti. **Jouluyön messu** to 24.12. klo 23. Saarna Mari Voutilainen, Pekka Nieminen, Kari Kuula, Anna Antikainen. Lauluryhmä Verso.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8. Saarna Teemu Voutilainen, Jaana Marjanen, Joonas Saraste. **Tapaninpäivän messu** la 26.12. klo 10. Saarna Kari Kuula, Mari Voutilainen, Anna Antikainen. Hilanderin perhe. **Kauneimmat joululaulut** la 26.12. klo 19. Kari Kuula Anna Antikainen. **Apostoli Johanneksen päivän messu** su 27.12. klo 10. Saarna Kari Virta, Kari Kuula, Anna Antikainen.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS Taivaanpankontie 3

Kuusen koristelu ja hartaus ke 25.11. klo 9 kirkon pihalla. Mari Voutilainen, Tuula Pitkänen, Marjaana Liacopoulou, Päivi Perttilä. **Siioninvirsieurat** su 29.11. klo 16. Kerhohuone 3. Juha Antikainen, Kari Kuula, Hannu Komulainen. **Perheiden jouluaskartelu** su 13.12. klo 14 nuorisotalossa. Niklas Grönholm, Susanna Pakkala-Koskelainen.

Nukkuteatteri Sytyt: Jouluevankeliumi su 20.12. klo 16.

POUKAMA Poukamantie 105

Poukaman takkailta ke 2.12. klo 19. Teemu Voutilainen. **Kauneimmat joululaulut** su 13.12. klo 13. Teemu Voutilainen. Päivi Perttilä. Päivärannan lauluryhmä.

RANTA-TOIVALA

Ranta-Toivalan seurakuntapiiri ti 15.12. klo 18.30. Aune Kumpulaisella, Ranta-Toivalantie 248. Maija Antikainen.

MUUTA

Hartaus ja adventti- ja jouluvirsien laulajaiset pe 27.11. klo 13.30. Puijonlaakson toimintakeskuksen juhlasalissa. Mari Voutilainen, Anna Antikainen.

Lähetysmyyjäiset la 28.11. klo 10–14

Puijon torilla. Käsitöitä ja joulukortteja. **Kauneimmat joululaulut** ti 15.12. klo 18. Ullan Krouvissa, Puijonsarventie 27. Kari Kuula, Anna Antikainen, Hanna Lavaste, Aaro Leinonen, lauluyhtye Täys8.

Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) to 24.12. klo 13 Puijon mäellä, tornin juurella. Jaana Marjanen, Puijon kamarikuoron kvartetti.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

1. adventtisunnuntain hoosianakirkko su 29.11. klo 10. M. Mäkinen, Parviainen, rippikoulun aloituspyhä.

Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus su 6.12. klo 10. M. Mäkinen, Tuura. Seppeleenlasku. Itsenäisyyspäivän juhla seurakuntatalossa, kuvitettu Sibeliuksen Finlandia, Ritva Nieminen. **Messu** su 13.12. klo 10. K. Leino, Tuura. **Kauneimmat joululaulut** su 13.12. klo 18.

Messu su 20.12. klo 10. U. Mäkinen, Tuura.

Lasten ja perheiden jouluhartaus to 24.12. klo 13. M. Mäkinen, Tuura. **Jouluaaton kirkko** to 24.12. klo 15. M. Mäkinen, Tuura. **Jouluyön hartaus** to 24.12. klo 23. R. Leino, S. Mitsman, Jorma Koponen.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Perhepuuhaa la 28.11. klo 10–15. Riistaveden joulunavajaiset. Yhteinen aloitus klo 10. Paula Vilmin varjoryhmän pienesitys MeriMaallma klo 11, jouluiinen varjonukkeapaja klo 11.30–13, materiaalimaksu 2 €, perhejumbppaa Tea Knuutti klo 10.30 4–6 v., klo 11.30 alle 4 v. ja jouluista askartelua.

Kuusenkoristeluilta ja yhteiset nyttarit ke 25.11. klo 18.

Mielenterveyskuntoutujien joulujuhla ti 8.12. klo 10.30.

Seurakuntapiirin, kerhojen ja kuoron puurojuhla ke 9.12. klo 18.

Isä-lapsi-ilta pe 18.12. klo 18. Infoa ja ilm. Tuomo Kantele o40 4888 621.

Tapaninpäivän joululaulukirkko la 26.12. klo 10. U. Mäkinen, Pauliina Vuorinen.

Sanajumalanpalvelus su 27.12. klo 10. M. Mäkinen, Pauliina Vuorinen.

MUUTA

Tule hiljentymään seimen äärelle. Seimiasetelma kirkkopihalla ja seiminäyttely kirjastossa ja Op:n ikkunassa joulukuun ajan.

Kauneimmat joululaulut ma 7.12.

klo 14, Kahvila Kotikeidas.

Kauneimmat joululaulut to 10.12.

klo 12.30, Neuron.

Kauneimmat joululaulut la 12.12. klo 16,

Pitopalvelu Arina, (Kurkiharjun koulu).

Kauneimmat joululaulut ke 16.12. klo 14

Museopirtillä.

Kauneimmat joululaulut to 17.12. klo 18

Vartialan Seo:lla.

Jouluaaton hartaus Hussonmäen kapelissa to 24.12. klo 16.30. M. Mäkinen, Tuura.

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO, JUANKOSKI Mäntytie 5

1. adventtisunnuntain hoosian-namessu su 29.11. klo 10.

K. Leino, Saarela.

Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus su 6.12. klo 10.

Keihänen, Parviainen. Seppeleenlasku.

Lasten ja lapsiperheiden jouluhartaus ma 7.12. klo 9.30.

Tarjoilua ja toimintaa seurakuntatalossa.

3. adventtisunnuntain messu su 13.12. klo 10. M. Mäkinen, Saarela, Kääriäinen. Rippikoulupyhä Aholansaaren ryhmä.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 18.

klo 16 alkaen joulupuuroa ja myyjäiset lähetksen hyväksi seurakuntatalossa.

Joululaulukirkko su 20.12. klo 10.

Haring, Saarela, Kankkunen. Rippikoulupyhä päiväkoulu.

Juantehtaan soittajien joulukonsertti ma 21.12. klo 18.30. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15.

Haring, Parviainen.

Jouluyön kynttiläkirkko to 24.12. klo 23.

Haring, Saarela.

Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 10.

Keihänen, Saarela.

Tapaninpäivän jumalanpalvelus la 26.12. klo 10.

Haring, Saarela.

3. joulupäivän jumalanpalvelus su 27.12. klo 10.

Keihänen, Saarela.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Mäntytie 5

Aamukahviryhmä to 26.11. klo 10.

Donkis Big Nigh – varhaisnuorten toimintailta pe 27.11. klo 18.

Seurakuntakerhon adventtilaulajaiset ke 2.12. klo 11. Joulupuuro.

Lähetysaskartelu to 3.12. klo 10.

Lasten kauneimmat joululaulut pe 4.12. klo 18.

Aamukahviryhmä to 10.12. klo 10.

Liikunta- ja näkörajoitteisten ryhmä pe 11.12. klo 12. Lisät. Leila Asikainen o40 4888 620.

Kaiken kansan joulujuhla ti 15.12. klo 18.

Joulupuuro ja lähetysmyyjäiset.

Päiväkerholaisten ja perhekerholaisten yhteinen joulujuhla to 17.12. klo 18.

JUANKOSKEN SEURAKUNNAN VIRASTORAKENNUS Mäntytie 5

Naisten saunailta ke 2.12. klo 18. Ilta-pala.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Messu, Vanhemman väen kirkkopyhä su 29.11. klo 13. Huhtala, Lukkari-Syrjäniemi, Leijonat ja ladyt. Kirkkokahvit ja tortut, sekä puuro.

Lasten ja perheiden joulunajan hartaus pe 4.12. klo 9.30. Leikkiä ja askartelua seurakuntatalossa hartauden jälkeen.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus su 6.12. klo 13. Huhtala, Lukkari-Syrjäniemi.

Kaavilaisten joulukonsertti ke 9.12. klo 18. Kansalaisopiston kuoro,

Säde-lauluryhmä, Jari Muta, Hannu Musakka, Taija Miettinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Sanajumalanpalvelus su 13.12. klo 13. Poukama 3 rippikoulun aloitus. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi.

Kaavin koulun joulujuhla ja -hartaus pe 18.12. klo 9.

Messu su 20.12. klo 13. Huhtala, Parviainen.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 16. Huhtala, Saarela, Kansalaisopiston yhdistetyt kuorot, joht. Katrin Aniko.

Jouluaaton hartaus ja kuvaelma to 24.12. klo 14. Huhtala, Lukkari-Syrjäniemi.

Kynttiläkirkko pe 25.12. klo 18. Huhtala, Parviainen.

Joululaulumessu su 27.12. klo 13. Huhtala, Lukkari-Syrjäniemi. Käytetään lauluna Kauneimpia joululauluja.

KAAVIN SEURAKUNTATALO Kirkkorannantie 1

Veteraanien adventtijuhla ke 25.11. klo 12.

Viisikielisen lauluhetket ke 25.11. klo 14.15–15.

Kansanlähetyksen Sanan ja yhteyden ilta ke 25.11. klo 18.30. Mukana Marttyrien Ääni ry.

Vanhemman väen adventtijuhla su 29.11. klo 14.30. Leijonat ja Ladyt, kansalaisopiston kuoro, joht. Katrin Aniko.

Raamattupiiri ma 7.12. klo 13.

Vapaaehtoisten, vastuuryhmän ja omaishoitajien joulujuhla ke 9.12. klo 11.

Ilmoittautumiset Pirjolle 27.11. mennessä.

Joulujuhla yhdessä Eläkeliiton Kaavin yhdistyksen kanssa ma 14.12. klo 11.

Kehitysvammaisten joulujuhla ti 15.12. klo 11.

Päiväkerhon ja perhekerhon joulujuhla to 17.12. klo 18.30.

MUUTA

Vanhemman väen lauluhetket ke 25.11. klo 13 ja ke 9.12. klo 13 palvelukeskuksen aulassa.

Maarianvaaran Elsan kerho to 3.12. klo 14.

Annikki Hoffrenilla, Outokumuntie 1242 b.

Järvi-Kuopion mielenterveyskuntoutujien joulujuhla Riistavedellä ti 8.12. klo 10.30.

Lähtö Kaavilta linja-autolla matkahuollosta. Tarkemmat tiedot Pirjolta.

Maakirkko yhteinen Tuusniemen kanssa la 26.12. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. Haurangin-Lapinjärven nuorisoseuran talossa.

MUURUVEDEN KIRKKO Kirkkotie 2

Messu su 29.11. klo 13. Keihänen, Saarela.

Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus su 6.12. klo 13. Keihänen, Parviainen.

Messu su 13.12. klo 13. Korkalainen, Saarela. Mukana rippikoulunuoria.

Konservatorion oppilaiden joulukonsertti ma 14.12. klo 18.

Kauneimmat joululaulut ja iltahartaus su 20.12. klo 19. Haring, Saarela.

Aattohartaus to 24.12. klo 13. Keihänen, Jukka Leutonen.

Jouluaamun Sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8. Keihänen, Saarela.

Joululaulumessu la 26.12. klo 13. Haring, Saarela.

Sanajumalanpalvelus su 27.12. klo 13. Keihänen, Saarela.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kirkkotie 1

Huovutusilta ma 30.11. klo 18.30. Tule tekemään joulukoristeita tai koruja huovuttamalla.

Seurakuntakerho to 3.12. klo 13. Talkkunapuuroa ja kahvit.

Lasten kauneimmat joululaulut ke 9.12. klo 18.30.

Päiväkerhon, perhekerhon ja perhekerholaisten yhteinen joulujuhla ti 15.12. klo 18.30.

Joulupuuro, torttukahvit ja arpajaiset su 20.12. klo 17. Arpajaispalkintoja otetaan vastaan. Kauneimmat joululaulut ja hartaus kirkossa klo 19.

MUUTA

Adventtilaulajaiset ja kyläseurat to 10.12. klo 19.

Jouluhartaus ke 16.12. klo 8 Savon ammatti ja aikuisopistolla Muuruvedellä.

Aattohartaus to 24.12. klo 14.30 Vuotjärven hautausmaalla. Korkalainen.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Messu su 29.11. klo 10. Pursiainen, Kärppä-Leskinen.

Adventtiversper su 29.11. klo 19.

Itsenäisyyspäivän juhla su 6.12. klo 11. Pro patria -taulujen paljastaminen.

Sanajumalanpalvelus klo 13.

Jumalanpalvelus ja itsenäisyyspäivän juhla su 6.12. klo 13. Pursiainen, Kärppä-Leskinen. Seppeleenlasku.

Joulukonsertti to 10.12. klo 19.

Ruukkaret. Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €, tuotto Hatsinan seurakunnalle.

Messu su 13.12. klo 13. Keihänen, Kärppä-Leskinen.

Kauneimmat joululaulut su 20.12.

pä-Leskinen. Kirkkokuoro. Kirkkokahvit ja Näpertäjien adventtimyyjäiset lähetystyön hyväksi messun jälkeen.

Adventtihartaus su 29.11. klo 18.30. Kynttilävaellus lähtee vanhalta taululta klo 18.

Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus su 6.12. klo 10. Pursiainen, Kärppä-Leskinen. Pussihousukerho. Jumalanpalveluksen jälkeen seppeltenlasku sankarihaudoille ja itsenäisyyspäivän juhla seurakuntakodilla.

Suomalainen messu ke 9.12. klo 19.

Musiikintävien joulukonsertti to 10.12. klo 19.

Messu su 13.12. klo 10. Korkalainen, Kärppä-Leskinen, pystykahvit.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 19. Kirkkokuoro.

Lasten joulukirkko ti 15.12. klo 10.

Joulukonsertti to 17.12. klo 19. Anu Hälvä ja Jouni Somero

Messu su 20.12. klo 10. Pursiainen, Kärppä-Leskinen.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15. Keihänen, Kärppä-Leskinen. Yksinlaulu Marja-Liisa Kuosmanen.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8. Korkalainen, Kärppä-Leskinen. Kirkkokuoro.

Tapaninpäivän joululaulu sanajumalanpalvelus la 26.12. klo 10. Pursiainen, Parviainen.

Messu su 27.12. klo 10. Korkalainen, Parviainen.

NILSIÄN SEURAKUNTAKOTI Nilsiäntie 59

Siioninvirsieurat ke 9.12. klo 18.

Koko kansan joulujuhla ti 15.12. klo 12.

Lasten Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 16.

Seniöri-syntymäpäivät 70-, 80-, 90- ja yli 90-vuotiaille ke 30.12. klo 16.

MUUTA

Miesten saunailta Tahko Spassa ke 25.11. klo 18. Lähtö yhteiskyödein seurakuntakodilta klo 17.30. Lisät. Simo Korkalainen.

Seurakuntakerho ikäihmisille pe 27.11. klo 13 ja pe 18.12. klo 13. Pisantie 20 A kerhohuone, uimarannan puoleinen pääty.

Kauneimmat joululaulut pe 27.11. klo 18 Leskilä, Viinaniemi 57 Pajulahti.

Pajulahti-Ranta-Sänkimmäen kyläseurat su 29.11. klo 14.30. Maija ja Erkki Partasella, Ranta-Sänkimmäentie 387.

Karhitien kerho ke 2.12. klo 13. Karhitie 3.

Palonurmen kauneimmat joululaulut ke 2.12. klo 19 Poukamassa.

Sänkimmäen-Konttimäen kauneimmat joululaulut pe 4.12. klo 18 Hätilässä, Annamartintie 425.

Lastukosken kylien kauneimmat joululaulut Gasthausissa su 6.12. klo 15.

Sydänmaan kyläseuran vierailu Tiililässä to 10.12. klo 13.

Vuotjärven kauneimmat joululaulut to 10.12. klo 19 Kirsti ja Pertti Taattolalla, Taatontie 43.

Pajulahden kauneimmat joululaulut pe 11.12. klo 18. Pajulahden koululla.

Kauneimmat joululaulut Simolan mu-seolla ke 16.12. klo 14. Simolantie 41.

Jouluiset siioninvirret ja seurat pe 18.12. klo 19. Eeva ja Tapio Väätäisellä, Hauta-ahontie 28.

Kauneimmat joululaulut su 20.12. klo 15. Jokke's Stubbe, Rantalankuja 24

rin myyjäiset klo 16.45 alkaen seurakuntakodissa. Kauneimmat joululaulut klo 18 kirkossa. Vehmersalmella ei ole jumalanpalvelusta.

Vehmersalmen koulun ja kylän kaikkien lasten joulukirkko ke 23.12. klo 8.45. **Jouluaaton hartaus** to 24.12. klo 15. U. Mäkinen, Saarela.

Jouluaamun Sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8. M. Mäkinen, Tuura. Su 27.12. ei ole jumalanpalvelusta Vehmersalmella. Tervetuloa Riistaveden sanajumalanpalvelukseen klo 10 seurakuntatalossa.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15

Joulupaja to 3.12. klo 10–13 seurakuntakodissa. Leivotaan pipareita ja askarrellaan joulukortteja joulutunnelmalla.

Puurokammari to 26.11. klo 10.

Kokki-ukot ti 1.12. klo 17.

Lähimmäisen kammarin joulujuhla to 10.12. klo 10. Joulupuuro, joulupukki – ota mukaan pikkupaketti.

Varttuneen väen ja sydänkerhon yhteinen joulujuhla to 17.12. klo 10.

Tapaninpäivän joululaulukirkko la 26.12. klo 13. U. Mäkinen, Pauliina Vuorinen.

MUUTA

Adventtilaulajaiset Ritoharjun toimintakeskuksessa ti 1.12. klo 18. Kahvit, myyjäiset ja arpajaiset. Jos haluat, tuo mukana sinulle tärkeä jouluun liittyvä esine tai muisto.

Itsenäisyyspäivän seppelleenlastut sankarihaudoilla su 6.12. klo 9.30 Vehmersalmen ja Puutosmäen hautausmailla.

Koko perheen joulujuhla ti 8.12. klo 18. Majakalla. Tiernapojat, joulupukki, joulupuuro ja arpajaiset. Vehmersalmen alue seurakunta, Vehmersalmen koulu, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja partiolaiset.

Adventtilaulajaiset Mustinlahden kylätalossa to 10.12. klo 19. Kahvit.

Adventtilaulajaiset Puutosmäessä la 12.12. klo 14 Kaija ja Tapio Kekäläisellä, Mäenseläntie 90.

Jouluaaton hartaus Puutosmäen hautausmaalla to 24.12. klo 13. U. Mäkinen, Saarela.

DIAKONIAKESKUS

Suokatu 22 B 5. krs. Kierrätysmyymälä, Suokatu 22 B-rappu, P-kerros.

Turvapaikanhakijoiden vaatekeräys on joulutauolla 14.12.2015–10.1.2016, jolloin emme voi vastaanottaa vaatteita. Vaatekeräys jatkuu taas 11.1.2016.

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina klo 10–12.

Katulähetyspiiri ke 25.11. klo 17. Ko koontuu Keskuseurakuntatalolla Samuli-kerhohuoneella, Suokatu 22 C-rappu. Lisätietoja diakoni Kaijaleena Räisänen, 040 4848 465 **Monikulttuurinen naisten liikunta-saunailta Poukamassa** joka toinen torstai-ilta 3.12. ja 17.12. klo 17–21. Ilta palamaksu 4 €. Lisätietoja diakoni Kaijaleena Räisänen 040 4848 465 ja Kati Ukkonen 040 4848 325.

ARKKI

Kauppakeskus Apaja

ma–pe klo 12–15, la klo 11–14, 040 4848 445, arkki.kuopio@evl.fi

Arkin 2-vuotissynttärät la 28.11. klo 11–14. Gospelband Sade, keskipäivän adventtihartaus.

Joulumyyjäiset Arkissa la 5.12. klo 11–14.

Kauneimmat joululaulut Salacavalassa la 12.12. klo 11 ja klo 13. Jarkko Maukonen & co.

Naisten Pankin Kuopion paikallisyhdistys la 12.12. klo 11–14 esittelee toimintaansa. Mahdollisuus ostaa Naisten Pankin nimikkokorua ja joulukynttilöitä.

Arkki suljettu 21.12.2015–6.1.2016

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkisin klo 9–11 ja 12–14 p. 017 288 4600 (khranvirasto), 017 288 4620 (talouststo). Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi. **Lähetyskellarin putiikki** avoinna ma 11–13 ja ke 9–12. Muina aikoina sopimuksen mukaan. **siilinjarven-seurakunta.fi, facebook.com/siilinjarven-seurakunta, vapaaehtoistyö.fi/siilinjarvi**

SIILINJÄRVEN KIRKKO Haarahongantie 2

Perjantaimessu pe 27.11. klo 18.30. Sirpa Ylikotila, Airi Heiskanen ja Gospelkuoro. Ilta tekee messun jälkeen seurakuntatalon päätysali.

Tenorissimo-konsertti la 28.11. klo 18. Tenorit Reijo Ikonen ja Lasse Riutamaa, Ulla Lampela, sello ja Ulla-Stina Ikonen, harppu. Vapaa pääsy.

Messu su 29.11. klo 10. Seppo Laitanen, Matti Hoffrén, Marjaana Kaisto, Airi Heiskanen. Lapsikuoro ja kirkkomuskarilaiset avustavat. Verkkokirkko!

Armas Maasalon Adventtivesper su 29.11. klo 19. Seppo Laitanen, Sola Gratia-kuoro, Vesa Kajava, Marjaana Kaisto. Verkkokirkko!

Sanajumalanpalvelus su 6.12. klo 10. Satu Väättäinen, Matti Hoffrén, Vesa Kajava ja Lauluveikot johtajana Anna Räsänen. Partiolaisten lupauksenanto. Jumalanpalveluksen jälkeen kunniakäynti sankahau-doilla ja juhla srk-talo. **Eläkeikäisten joulujuhlan messu** ke 9.12. klo 12. Messun jälkeen ohjelmallinen puurojuhla, iso sali. **Kauneimmat joululaulut lapsiperheille** to 10.12. klo 18. Marjaana Kaisto ja lapsikuoro. **Messu** su 13.12. klo 10. Matti Hoffrén, Unto Niskanen, Airi Heiskanen, virsi-kuoro. **Kauneimmat joululaulut** su 13.12. klo 16. Airi Heiskanen, Musiikkiopiston jousiorkesteri, johtaa Anni Ronimus. **Kauneimmat joululaulut** su 13.12. klo 19. Airi Heiskanen, Nuorten bändi. **Joulukonsertti** pe 18.12. klo 19. Marjaana Kaisto ja Ossi Jauhiainen, laulu sekä Rebekka Kinnunen, urut.

Messu su 20.12. klo 10. Leena Laurinkari, Satu Väättäinen, Marjaana Kaisto. **Kauneimmat joululaulut** su 20.12. klo 16. Airi Heiskanen, Gospelkuoro Lähde. **Kauneimmat joululaulut** su 20.12. klo 19. Vesa Kajava, Nuorten kuoro. **Jouluaaton hartaus** to 24.12. klo 12. Seppo Laitanen, Vesa Kajava, nuorten-kuoro. Verkkokirkko!

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 13.30. Seppo Laitanen, Airi Heiskanen, Matti Anttila, yksinlaulu.

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15. Leena Laurinkari, Airi Heiskanen, Erkki O. Väänänen, yksinlaulu.

Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 8. Satu Väättäinen, Matti Hoffrén, Vesa Kajava, Sola Gratia-kuoro.

Messu la 26.12. klo 10. Unto Niskanen, Leena Laurinkari, Vesa Kajava.

Sanajumalanpalvelus su 27.12. klo 10. Jaakko Tölli, Sanna Marin, Airi Heiskanen.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Askartelupiiri ke 25.11. klo 9 lähetyskellari.

Partiolaisten myyjäiset su 29.11. klo 11–13 ja klo 18.30–20, iso sali. Jumalanpalveluksen jälkeen maksulliset kirkkokahvit.

Tuolijumppa ma 30.11. klo 12, iso sali. **Perheiden adventti-ilta** ma 30.11. klo 18, iso sali. Toimintapisteissä askartelua ja muuta tekemistä koko perheelle.

Askartelupiiri ke 2.12. klo 9 lähetyskellari.

Adventtiseurur to 3.12. klo 14 pieni sali. Veisataan Siioninvirsiä. Satu Väättäinen.

Kehitysvammaisten Kiva-kerho to 3.12. klo 15 nuorten kerhotila.

Perjantaikahvila pe 4.12. klo 18 nuorten kerhotila.

Tuolijumppa ma 7.12. klo 12 iso sali.

Lähimmäispalveluryhmän kuukausikokoontuminen ma 7.12. klo 17 päätysali.

Kansanlähetyksen, Sanan ja yhteyden ilta ma 7.12. klo 18.30, pieni sali.

Seurat, Kristilliset Eläkeläiset ti 8.12. klo 13, pieni sali. Seppo Laitanen.

Lähetyskeskysydänään ja askartelupiiri ke 9.12. klo 9 lähetyskellari.

Eläkeikäisten joulujuhla ke 9.12. messu klo 12, kirkko ja ohjelmallinen puurojuhla, iso sali.

Raamattupiiri Ravintoa Raamatusta to 10.12. klo 18, kokoushuone. Messiasprophetiat.

Perjantaikahvila pe 11.12. klo 18, nuorten kerhotila.

Sunnuntai pyhäkoulu su 13.12. klo 10, kerhotila.

Lähetystyön joulumyyjäiset su 13.12. klo 11–13, iso sali. Joulupuuro ja kahvit, myynissä piirakoita, joululaatikoita, pullia, jouluisia käsitöitä ja kortteja.

Rauhanyhdistyksen seur to 13.12. klo 15, iso sali.

Mielenterveyskuntoutujien joulujuhla ke 16.12. klo 11, iso sali.

Perjantaikahvila pe 18.12. klo 18, nuorten kerhotila.

VUORELAN TAPAHTUMAT

Diakoniatyöntekijä tavattavissa Kunnanpaikan aulassa maanantaisin klo 10–11.

Lukupiiri ke 2.12. klo 18, Kunnanpaikka, järjestötila. Ulla Nissi. Keskustellaan kirjasta Minna Lindgren: Ehtoolehdon pakolaiset.

Perjantaikahvila pe 4.12. klo 18 Vuorelan nuorisotalo, kerhotilat. Mukana isoskoulutusryhmä.

Kauneimmat joululaulut ti 8.12. klo 19, Kunnanpaikka.

Kauneimmat joululaulut ke 9.12. klo 19, Simpan baari Vuorela.

Vuorelan lähetyspiiri to 10.12. klo 10, Kunnanpaikka, järjestötila.

Raamattu- ja rukouspiiri ma 14.12. klo 18, Kunnanpaikka, järjestötila.

Kauneimmat joululaulut lapsiperheille to 17.12. klo 18, Kunnanpaikka.

Joulurauhan julistus ma 21.12. klo 18, Toivalan tsasouna.

Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 10, Kunnanpaikka, auditorio. Satu Väättäinen, Matti Hoffrén, Airi Heiskanen.

MUUTA

Ystävän Tupa ma 30.11. klo 9, Leppäkaarten kerhohuone.

Risulantien kerho ma 30.11. klo 13, Risulantie 12 kerhohuone.

Arkkis-pyhäkoulu ma 30.11. klo 18, Leppäkaarten kerhohuone, Honkaranantie 8.

Kauneimmat joululaulut ke 2.12. klo 18, Pöljän koulu. Koulun kuoro, laulut myös viittomakielellä.

Kauneimmat joululaulut to 3.12. klo 18, Kuuslahden koulu.

Kumpusen-Pettäisenrannan lähetyspiiri to 3.12. klo 18.30 Saara ja Kaarlo Tuomaisella, Pettäisenranta 110. Lauletaan joululauluja ja mukana Leena Laurinkari.

Kauneimmat joululaulut su 13.12. klo 18, Jännevirran koulu. Unto Niskanen, Marjaana Kaisto.

Hartaushetki ja ehtoollisen vietto ke 16.12. klo 14, Akuliina.

Joulurauhan julistus ti 15.12. klo 19, Kasurilan-jälän erämiesten kota, Räsälänmäentie.

Kauneimmat joululaulut ke 16.12. klo 18, Ruokoniemen leirikeskus. Vesa Kajava, Sola Gratia-kuoro.

Koivusaaren lähetyspiiri joululaulujen merkeissä to 17.12. klo 18 Eljas Ylöselä, Salo-Mattila 31. Vesa Kajava ja Helena Mattinen.

Jouluhartaus ti 22.12. klo 14, Akuliina. Satu Väättäinen, Marjaana Kaisto.

JÄRJESTÖT

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11, Kuopio

017 262 2082, p-savonkl@sekl.fi, www.pskl.fi

Sanan ja yhteyden ilta Maanangan seurakuntatalolla (ent. Kunnantalo) ma 30.11. klo 18.30.

Lyhtymessu Neulamäen kirkossa su 6.12.

klo 16. Veijo Olli, Vehnänjyvä-musiikki-ryhmä, lastenhoito, tarjoilua.

Kaiken kansan joulujuhla Juankosken seurakuntatalolla ti 15.12. klo 18.

Joulumyyjäiset Kuopiossa Lähetyskodilla la 19.12. klo 12–15.

Lyhtyilta Kuopiossa Lähetyskodilla su 20.12. klo 16. Martti Ängeslevä.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Kuninkaankatu 22, Kuopio

Toimipiste avoinna keskiviikkoisin klo 10–13, virsihetki klo 11–12. Saatavana HY:n ja Aholansaaren tuotteita.

Seurat su 29.11. klo 16 Puijon kirkolla.

Seurat ke 9.12. klo 18 Nilsin seurakuntakodilla.

Seurat la 26.11. klo 19 Jouhilahdessa, Nilsissä. Vanhat Siionit.

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma, Tulliportinkatu 22, Kuopio

www.kansanraamattuseura.fi/kuopio, krs-kuopio@sana.fi, 0207 681 660

Sanaa ja säveliä Sanan Kulmalla la 28.11.

klo 18 Jari Muta, Jatta Inkinen + soitinyhtye.

Kaiken Kansan Joulujuhla Alavan seurakuntasalissa su 6.12. klo 15–17.

Adventus Domini, Olli Seppänen.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

La–su 28.–29.11. Onko suurempaa rakkautta? -raamattuluento-sarja Joonan kir-jasta luennoitsijana rovasti Jari Nordman la klo 10–17 Petosen seurakuntatalossa. Su Kallaveden kirkossa klo 10 messu, saarna Jari Nordman, klo12–14 loppuluento. Kirjapöytä.

Rukouspiiri ma 7.12. klo 16.30 keskusseurakuntatalon kerhohuone Eetussa.

Raamattupiiri ma 7.12. klo 17 keskusseurakuntatalon kerhohuone Eetussa.

Joulujuhla ma 14.12. klo 18 keskusseurakuntatalon kerhohuone Samulissa yhdessä NNKY:n kanssa.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHAN-YHDISTYS Ahmatie 22, Kuopio

Naisten ilta 1.12. klo 18 Kallaveden kirkossa.

Itsenäisyyspäiväjuhla 6.12. klo 18 Alavan kirkossa.

Seurat 12.12. klo 13.30 Leväsen palvelukeskus, 15.12. klo 13.30 Mäntylän palvelu-

keskus ja 31.12. klo 13.30 Riistaveden palvelukeskus.

Seurat 13.12. klo 14 keskusseurakuntatalo ja klo 15 Siilinjärven seurakuntatalo.

Joulujuhla 19.12. klo 18 Tuomiokirkossa.

Seurat 27.12. klo 15 Pyhän Johanneksen kirkossa.

NNKY

Suokatu 22 B, 4. krs, Kuopio

70100 Kuopio, 044 772 1928

toimisto@knnky.fi

www.yvca.fi/paikallinen toiminta/kuopio

Kuoro ke 2.12. klo 13 Samulissa: joulu-laulut.

Venäjänkielisten maahanmuuttajanaisten ryhmä ke 9.12. klo 18 Mummon mökissä, Puijonkatu 10.

Joulujuhla ma 14.12. klo 18 Samulissa. Jouluisia ohjelmaa; Jouko Kauhanen, Matti Turunen. Kuoro. Järj. NNKY ja SRO.

KUOPION KRISTILLISET ELÄKELÄISET

Laulutuokio ja kerho ti 1.12. klo 12.30 keskusseurakuntatalon Samulissa.

Joulujuhla ti 15.12. klo 12.30 keskusseurakuntatalon kahviossa.

Laulun ja Sanan tilaisuus pe 4.12. klo 14 Palvelukoti Lepolassa.

AHOLANSAARI

Aholansaari suljettu asiakkailta kelirikkoajan 30.10.2015–24.1.2016.

Toimisto palvelee myös kelirikkoaikana 050 4641 000 tai aholansaari@aholansaari.fi

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS

Sanajumalanpalvelus to. 26.11. klo 18 keskusseurakuntatalolla Samulissa, Johannes Häkämies.

Raamattu- ja lähetyspiiri to. 3.12. klo 18 keskusseurakuntatalolla Aarossa.

Sanajumalanpalvelus to. 17.12. klo 18 keskusseurakuntatalolla Samulissa, Johannes Häkämies.

SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies 050 321 2938, johannes.hakamies@sley.fi

KUOPION ELÄKELÄISJÄRJESTÖT

Adventtiajan kirkkojuhla Tuomiokirkossa pe 4.12. klo 13.

Tule kuuntelemaan joulurauhanjulistusta

Piispa julistaa jo perinteeksi muodostuneen Saaristokaupungin joulurauhan ti 22.12. klo 18 Keilan-torilla. Jouluaattona puolestaan kuullaan joulurauhanjulistus Puijon tornin juurella klo 13 sekä suomeksi että englanniksi.

Metsäväen joulurauha julistetaan Lamperilan laavulla su 29.11.

klo 18 ja Syvänniemellä su 20.12., lähtö Syvänniemien kirkon pihasta klo 12.30.

Siilinjärvellä joulurauhanjulistuksen voi käydä kuuntelemassa ti 15.12. klo 19 Kasurilan-jälän erämiesten kodalla Räsälänmäentien-lä ja ma 21.12. klo 18 Toivalan tsasounalla.

KUOPION EV.LUT. SEURAKUNNAT

Tervetuloa joulukirkkoon

TUOMIOKIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus to 24.12. klo 15
Armas Maasalon jouluvesper to 24.12. klo 17
Jouluyön messu to 24.12. klo 23
Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 7
Tapaninpäivän messu la 26.12. klo 10

ALAVAN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus to 24.12. klo 13
Jouluaaton yökirkko to 24.12. klo 23
Joulupäivän jumalanpalvelus pe 25.12. klo 11
Tapaninpäivän messu la 26.12. klo 11

NEULAMÄEN KIRKKO

Jouluaaton jumalanpalvelus to 24.12. klo 15
Joulupäivän jumalanpalvelus ja yksinelävien nyyttarit
pe 25.12. klo 13

KALLAVEDEN KIRKKO

Jouluaaton perhekirkko to 24.12. klo 15
Jouluaaton kynttiläkirkko to 24.12. klo 22
Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Kauneimmat joululaulut messu la 26.12. klo 10

KURKIMÄEN KELOKYLÄN LAAVU

Aattohartaus to 24.12. klo 15 (Putkinotkontie 62, Kurkimäki)

KARTTULAN KIRKKO

Joulukirkko to 24.12. klo 14 ja klo 15

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

Jouluaamun kirkko pe 25.12. klo 8

MAANINGAN KIRKKO

Jouluaaton sanajumalanpalvelus to 24.12. klo 14
Jouluaamun messu pe 25.12. klo 8

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

Lasten ja perheiden jouluhartaus 24.12. klo 15
(joulukuvaelma)
Jouluyön messu to 24.12. klo 23
Joulukirkko pe 25.12. klo 10
Joululaulukirkko tapaninpäivänä 26.12. klo 16

PUIJON KIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus ja jouluseimen
rakentaminen to 24.12. klo 15
Jouluyön messu to 24.12. klo 23
Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Tapaninpäivän messu la 26.12. klo 10

PUIJON MÄKI

Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) to 24.12. klo 13

RIISTAVEDEN KIRKKO

Lasten ja perheiden jouluhartaus to 24.12. klo 13
Jouluaaton kirkko to 24.12. klo 15
Jouluyön hartaus to 24.12. klo 23

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO

Tapaninpäivän joululaulukirkko la 26.12. klo 10

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO, JUANKOSKI

Jouluaaton hartaushetki to 24.12. klo 15
Jouluyön kynttiläkirkko to 24.12. klo 23
Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 10
Tapaninpäivän jumalanpalvelus la 26.12. klo 10

KAAVIN KIRKKO

Jouluaaton hartaus ja kuvaelma to 24.12. klo 14
Kynttiläkirkko pe 25.12. klo 18

HAURANGIN-LAPINJÄRVENNUORISOSEURANTALO

Yhteinen maakirkko Tuusniemen kanssa la 26.12. klo 10

MUURUVEDEN KIRKKO

Aattohartaus to 24.12. klo 13
Jouluaamun Sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Joululaulumessu la 26.12. klo 13

NILSIÄN KIRKKO

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15
Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Tapaninpäivän joululaulukirkko la 26.12. klo 10

TAHKON KAPPELI

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 14

SÄYNEISEN KIRKKO

Jouluaattohartaus to 24.12. klo 13
Jouluaamun sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 10
Joululaulukirkko la 26.12. klo 13

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI

Jouluaamun Sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Joululaulumessu su 27.12. klo 10

TUUSNIEMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus ja kuvaelma to 24.12. klo 16

VEHMERSALMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15
Jouluaamun Sanajumalanpalvelus pe 25.12. klo 8

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI

Tapaninpäivän joululaulukirkko la 26.12. klo 13

SIILINJÄRVEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 12
Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 13.30
Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15
Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 8
Messu la 26.12. klo 10

KUNNONPAIKKA, AUDITORIO

Jouluaamun jumalanpalvelus pe 25.12. klo 10

Jouluhartaudet hautausmailla

VEHMASMÄEN KAPPELI

Jouluaaton aattokirkko to 24.12. klo 14
Joulupäivän kirkko pe 25.12. klo 10

HIRVILAHDEN KAPPELI

Jouluaaton aattokirkko to 24.12. klo 14

FLODBERGIN KAPPELI

Jouluaaton hartaus 24.12. klo 13

PYHÄN MARKUKSEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 14

PUUTOSMÄEN HAUTAUSMAA

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 13

MURTOLAHDEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 15

HUSSONMÄEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus to 24.12. klo 16.30

Vuotjärven hautausmaa

Aattohartaus to 24.12. klo 14.30

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

